

Celovski škof proti koroškim Slovincem

«Istria» in povsodi sovražni navedba naroda

Kakor v Istri in ostalem jugoslovenskem Primorju pod Italijo, kjer pošilja višja cerkvena oblast v slovenske in hrvatske župnije italijanske duhovnike, ki ne razumejo jezika svojih vernikov, da bi se tako čim prej poitalijančilo naše prebivalstvo ter zadržal na zunaj njegov neitalijanski značaj, ravno tako stremi tudi na Koroškem višja cerkvena oblast po čim prejšnji germanizaciji tamošnjih Slovincem in iztrebljenju vsega, kar je slovenskega.

V Primorju niso nikdar cerkvene oblasti protestirale proti preganjanju slovenske duhovščine po fašistih, pač pa so to preganjanje posredno in neposredno vneto podpirale. Predvsem so radevolje ustrezale vsem zahtevam italijanskih fašistov, naperjenim proti slovenski duhovščini ter so v vse kraje, odkoder so bili pregnani slovenski duhovniki, poslale takoj italijanske župnike in kaplane. Ravno tako se je godilo in se še godi na Koroškem. Vatikan je na Italijanskem zavezniški fašistov, na Koroškem pa je cerkvena oblast poslušna in volina dekla germanizatorjev ter po željah in navodilih «Heimatbund» vneto preganja slovensko duhovščino... Nešteto slovenskih duhovnikov je pregnal «Heimatbund» iz slovenskih župnij, njihov poglavar celovski škof (protektor Družbe sv. Mohorja!), pa ni nikdar izrekel besede v prilog svojim podrejenim preganjanjem duhovnikom, pač pa je takoj na njihovo mesto imenoval nemške duhovnike, ki ne razumejo jezika slovenskega prebivalstva.

To je rimska cerkvena politika, ki ni bila nikdar naklonjena Slovanom in ki je vedno podpirala vse, kar je pospeševalo raznarodovanje Slovanov. Tako dela Rim za uresničenje gesla: En hlev in en pastir!

Nov čin sovražstva in narodne nestrpnosti napram Slovincem je zakrivil v zadnjem času zopet celovski škof. Izdal je namreč šematizem celovške škofije, ki popolnoma zanikuje obstoj Slovincem na Koroškem.

«Koroški Slovinci» piše o tej stvari ta pravi med drugim: «V dosedanjih šematiziranih je bil pri posameznih župnijah zabeležen tudi jezik dotične župnije, bodisi slovenski ali nemški ali oboje, v letošnjem tega pogrešamo. Doslej so v našem šematizmu poleg nemških bila navedena, kjer je bilo to potrebno, tudi slovenska imena župnij. Iz letošnjega šematizma so izbačena vsa slovenska imena naših župnij; niti enega ne naide-mo več. Pa ne samo to. V letošnjem šema-

matizmu tudi ne vidimo zabeležene ne ene cerkvene organizacije, bodisi Marijine družbe ali druge stanovske organizacije, na slovenskih tleh, ko ima vendar skoraj že vsaka fara svojo Marijino družbo. V šematizmu čitamo pač ime na nemških stanovskih organizacij, slovenske pa ne najdemo niti ene. Iz tega sledi le eno: da nas hoče škofijstvo, seveda na pritisk «Heimatbunda», pred zunanji svetom popolnoma utajiti. «Slovinci» tako se bo reklo vnaprej, «na Koroškem kot narod ne eksistira več. Niti cerkvena oblast ne vé več za nje. Poglejte le šematizem! Niti ene slovenske fars, ne ene slovenske cerkvene organizacije ni več. In to je statistika, katero je izdala cerkvena oblast, ki mora vendar spoštovati resnico in pravico; torej mora biti tudi statistika resnična in zanesljiva.»

Tako piše «Koroški Slovinci», ki je urejevan popolnoma v katoliškem duhu! Sovražstvo celovškega škofa proti Slovincem gre torej tako daleč, da v svojem uradnem šematizmu niti ne aarva slovenskih verskih organizacij! «Koroški Slovinci» piše: «Letošnji šematizem pomeni potemtakem za nas koroške Slovence enega najhujših udarcev, ki smo jih kdajkoli utrpeli na narodnem polju, udarec, ki nas tem bolj boli, ker smo ga preleteli od oblasti, od koje bi ga nikdar ne smeli in ne mogli pričakovati. In šematizem, to je treba poudariti, ni malenkostna, ampak je velepomenbna statistična knjiga. Ob milio-nih pogajanjih v Parizu l. 1919., ko je slo za koroški plebiscit, je n. pr. naš šematizem igral veliko vlogo.»

Človek bi mislil, da vrača celovski škof nemilo za nedrago, kar pa ni res. «Koroški Slovinci» namreč piše: «Kako vse drugače pa izgleda zadnji ljubljanski šematizem iz leta 1924, glede narodne pravičnosti! Tam najdete pri dekaniji Kočevje ne samo župniške cerkve, ampak celo vse podružnice navedene s slovenskim in nemškim imenom. In vendar število kočevskih Nemcev ne dosega niti tretjine koroških Slovincem! Kljub temu pa ljubljanski ordinariat — to bodi tu le mimogrede omenjeno — sprejema od kočevskih cerkvenih uradov tudi samonemške vloge.»

Taka je torej ta stvar! V Italiji podpira katoliška cerkvena oblast Italijane na račun Slovincem in preganja slovensko duhovščino, na Koroškem Nemce proti Slovincem — povsodi gre cerkve na politika na naš račun! To si je treba zapomniti!

lin. Ob priliki sestanka obeh zunanjih ministrov se je izvršila tudi izmenjava misli o varnostnem paktu, ki se pa brez pogajanj s prizadetimi državami ne more formulirati. Londonski razgovori so zelo povečali nado, da se bodo mogla v najkrajšem času vršiti pogajanja v svrhu res končnoveljavnega rezultata. Chamberlain je izrazil končnoveljavno pritrdivenje angleške vlade k noti, ki se bo pred izročitvijo v Berlinu poslala francoskim zaveznikom v informacijo.

«Matin» poroča, da sta Briand in Chamberlain ugovorila štiri slučaje, v katerih sme nastopiti Francija, ne da bi Zveza narodov posegla v akcijo. Ti slučaji so naslednji: 1.) Vpad Nemčije v Francijo, 2.) Pošiljanje nemških čet v velikih množinah v demilitarizirano Porenje, 3.) Pregrupacija nemških čet v neposredni bližini vpadišč in 4.) gradnja trdnjav in druga dela, ki imajo izključno vojaški značaj.

O teh slučajih piše posredno tudi «Manchester Guardian», ki pravi, da bo Zveza narodov odločevala le v manj resnih kršitvah varnostnega pakta.

Tukajšnje časopisje pripominja k bivanju zunanje ministra Brianda v Londonu, da je vzbudilo posebno pozornost deistvo, da je bil ameriški poslanik Houghton navzoč pri zahtevu, ki ga je dal francosko poslanstvo, kakor tudi pri obedi, ki ga je priredil Chamberlain na čast Brianda. Sklepa se iz tega, da je prisotnost ameriškega poslanika velikega političnega pomena, ker dokazuje velik interes, ki ga imajo Zedinjene države za rešitev vprašanja varnostnega pakta. Poslanik Houghton je bil namreč svoječasno ameriški poslanik v Berlinu in se niemu pripisuje očetovstvo varnostnega pakta, ki ga je potem lord D'Abernoon sugeriral Stresemannu.

Arbitražne pogodbe med balkanskimi državami

Pariški univerzitetni profesor, zgodovinar A. Aulard je priobčil v «Quotidien», dnevniku kartela francoske levičarske (sedanje vladne) stranke v številki od 9. avgusta uvodni članek, v katerem pravi, da bi se dal Balkan pomiriti samo potem arbitražnih pogodb med balkanskimi državami.

Članek nas zanima ne samo radi stavljenih predlogov, temveč tudi radi osebe pisca, ki pravi, da ne bo prej miru v Evropi, predno ga ne bo na Balkanu.

Teza g. Aularda je sledeča: balkanske sile, to se pravi Grčija, Jugoslavija Rumunija in Bolgarija naj sklenejo med seboj obligatorične arbitražne pogodbe in sicer na podlagi obstoječih mirovnih pogodb.

Pisec pa ni samo platonski pristaša tega modernega diplomatskega sistema temveč se je v tej zadevi že razgovarjal julija meseca na kongresu združenja za Zvezo narodov, ki se je vršil v Varšavi, s helenskim, rumunskim in bolgarskim delegati.

Pove tudi vzrok, zakaj ni konferiral z našimi odposlanci: «Prav rad bi bil tudi govoril s Srbji, toda Jugoslavija ne pošilja nikoli delegatov na naše kongrese, na katerih so zastopani skoraj vsi drugi narodi Evrope, ker vedo, da se tu, v zasebnih pogovorih, pripravljajo gibanje mnenja. Mi moramo rešeno bi mogla napraviti ta čudna odsotnost vti, da politična vzgoja srbsko - hrvatsko - slovenskega naroda ne stoji tako visoko kot ona njegovih sosedov.»

(V gotovem oziru ima pisec prav, kajti mi se ali sploh ne udeležujemo mednarodnih prireditev in sicer iz gole brezbriznosti, ali pa včasih pošiljamo nanje ljudi, ki ne spadajo tja in nam s svojim nastopom le škodujejo.)

G. Aulard je stopil v stike z g. Mac-casom, članom helenskega poslanstva v Parizu in z g. Djuvaro, profesorjem na bukareškem vseučilišču in poslan-cem rumunske skupščine. Obadva sta navdušena pristaša ideje arbitražnih pogodb in jo propagirata vsak v svoji domovini.

G. Aulard je pisal g. Djuvari pismo, v katerem pravi med drugim: «Če bi štiri balkanske sile sklenile med seboj pogodbe, ki bi se dale proširiti na sosedne države in s katerimi bi se zavezale, da podvržejo arbitražni spore vseh vrst, ki obstojajo, ali ki bi mogli nastati med njimi — seveda na podlagi in v okviru mirovnih pogodb — bi bila to za Evropo nova in resna garancija za mir.»

Dodal je: «Vsi narodi hočejo mir. Toda vsak narod se obotavlja, da bi storil prvi korak, ker se boji, da ga bodo hladno sprejeli. Če bi le glas francoskega zvodovnarja, nezainteresiranega prijatelja, mogel razpršiti to oklevanje in podžgati in spraviti do odločnosti dobro-mirovno prizadevanje ter ga usmeriti na arbitražno pot, kako bi bil srečen, če bi priobčili ta moja čustva!»

G. Djuvara je to storil in priobčil to pismo v rumunskih listih vseh strank, ki brez rezerve soglašajo z idejo obligatorične arbitraže. Enako toplo so pozdravili idejo grški dnevnik.

G. Maccas se je v tej zadevi pogovarjal z grškim zunanjim ministrom, ki se je takoj izrekel za to idejo in je celo v obliki razgovora dal tisku sledečo kategorično izjavo:

Predlaga dve stopnji jurisdikcije: 1.) mešana komisija članov obeh strank pod predsedstvom nevtrala; 2.) apel na La Hayško sodišče v pravnih sporih in na svet Zveze narodov v političnih sporih.

Če bi se taka pogodba sklenila med Grčijo in kraljevino SHS, ne bi bila nikakor v nesoglasju z zvezo pogodbo, o kateri se ravnokar vodijo pogajanja med obema državama.

G. Aulard upa, da bo prišlo do arbitražnih pogodb med Jugoslavijo, Rumunijo in Grčijo. Glede Bolgarije je pa mnenja, da za enkrat še ne bi bilo politično, ji staviti enak predlog. Francosko javno mnenje bo z zadoščanjem pozdravilo stremiljenje balkanskih držav po miru na podlagi demokratskega sistema arbitraže. — Br.

Angleško-turški spor za Mosul

Vilajet mosulski, ki nosi ime po svoji prestolici Mosulu, ležečem ob reki Tigrisu v bližini razvalin starodavnih Niniv, je zadnja leta jabolko razdora med Turčijo in Anglijo. Obe deželi si ga lastita, prva zase, druga pa za svojega klijenta, neodvisno arabsko državo Irak.

Preliminarni razgovori med vojno so prisodili Mosul prvotno Franciji. Toda mosulski vilajet obliuje na petrolejskih vrelcih. Te si je zalezela Anglija v prepričanju, da bodo nekoč igrali še veliko vlogo v borbi za supremacijo britanske imperije na morju. Tako je prišlo, da se je koncem svetovne vojne pri sklepu premirja s Turčijo v Mudrosu Francija odpovedala mosulskemu vilajetu v prid Angliji. Zagotovila si je le močno udeležbo pri petrolejski eksploataciji. Britanske čete so torej zasedle vilajet s pristojnim privoljenjem turške vlade.

Vendar angorska vlada nikoli ni marala priznati izvršenega čina in je pobijala legitimne zasedbe. Zato je prišlo večkrat do vojaških operacij na turško-irski meji. Dvakrat začetka direktna pogajanja med obema strankama niso privedla do nobenega rezultata. Končno je prišel lani v septembru cel spor pred Zvezo narodov. Obe vladi sta izjavili, da bosta priznali odločitev Zveze, vendar sta vztrajali na disminalno različnih vidikih.

Anglija je smatrala prejkosle, da je mosulsko vprašanje s prikopitvijo tega vilajeta Iraku v načelu že rešeno. Dopusnila je le popravilo meje, ki mora biti čisto lokalnega značaja v smislu želji in potrebe prebivalstva. Turčija pa je hotela spraviti na tapet celotno vprašanje.

Zveza narodov je imenovala posebno komisijo, ki naj na licu mesta prouči mosulski problem in Zvezi z izčrpnim poročilom omogoči zavzeti končno stališče. To komisijo so sestavljali: bivši madžarski ministrski predsednik Teleki, švedski poslanik v Rumuniji Wirsén in belgijski polkovnik Paulis.

Potem ko je na sestanku v Bruslju oktobra 1924, prišlo do določitve začasne demarkacijske črte med Irakom in Turčijo, so se Zvezini delegati podali najprej v London, da čujejo stališče angleške vlade. Nato so odšli v Angoro in od tod koncem letošnjega januarja v Mosul. Obšli so cel vilajet, zaslišali vse narodnosti in vse sloje prebivalstva. Njihovo delo je sedaj končano. Komisija je že predložila svetu Zveze narodov izčrпно poročilo in svoje predloge.

Mosulska komisija je predvsem zavrnila turško zahtevo po plebiscitu, češ da pomešanost prebivalstva (po angleški statistiki je v vilajetu 450.000 Kurdov, 66.000 Turkov, 65.000 nestorijanskih kristjanov, 18.000 Židov) in njegova nizka kulturna in politična izobrazba onemogoča plebiscit. Izjavila je tudi proti razdelitvi, ker je enotnost v interesu prebivalstva in govore zanjo tudi geografski in gospodarski razlozi.

Zato predlaga sedaj komisija, naj ostane vse ozemlje južno od bruselske demarkacijske črte pri Iraku. To pa je za slučaj če se podaljša nadzorstvo Zveze narodov za naslednjih 25 let in se ugotovi lokalnim zahtevam Kurdov. Komisija namreč misli, da bi večina prebivalstva raje prišla pod Turčijo kot pod angleško suvereniteto, če bi kontrola Zveze narodov prenehala l. 1926., ko poteče pogodba med Veliko Britanijo in Irakom. Komisija pač nima posebnega zaupanja v samostojno arabsko državo v Mezopotamiji. Zato sugerira misel, naj podaljša Anglija svojo pogodbo z Irakom še za 25 let.

Ni verjetno, da bi bili Angleži kaj posebno zadovoljivi s ugotovitvijo mosulske komisije, da je Irak slab in umeten tvor. Tudi jih nadaljevanje mandata ne zadržuje preveč, saj jih je samo za leto 1924, stal čez 5 milijonov funtov sterlingov.

Ali se bodo zadovoljili Turki z možno končno izgubo Mosula, ki je za njih vprašanje nacionalnega prestiža, in se dali odpraviti s platoničnem zatrdilom, da uživajo simpatijo domačinov, je tudi veliko vprašanje.

Zveza narodov bo torej imela še težko delo, predno spravi s sveta mosulski spor.

Politične beležke

+ Prvi zagovornik Radičeve gostobesednosti je postal Tomljenovičev sušaški «Novi list», ki priobčuje kuriozne uvodnik: «Mora li in sme li g. Radič molčati? ... Opisuje cel historijat Radičeve brbljivosti v zadnjih letih; priznava, kako je lani (namreč on, «Novi list») trepetal pred vsako Radičevo izjavo, ker je bil globoko prepričan, da Radičeve besede krijejo smrtno udarce Davidovičevi vladi. V ostalem je vse to pozabljeno in gre zdaj samo za vprašanje, ali naj Radič leto s molči. Zahteva, ki jo v tem smislu postavljajo nekateri radikalni faktorji, je absurdna. Ako bi Radič letos molčal, bi bil samo zaveznik onih, ki hočejo njegovo konstruktivno politiko izkoristiti v svrhu oslajenja in razcepjenja njegove stranke. Skratka, gospod Radič mora zdaj mnogo govoriti; samo to naj pazi, kaj govori. Edino to lahko od njega zahtevajo radikalni, ako nečejo v sedanjo vladno koalico vne-

siti sumnje v iskrenost svojih tendenc. Tako «modro» končuje «Novi list».

+ Ponujanje klerikalcev RR režimu. «Slovenec» že nekaj dni polemizira s članki v nekem lističu, a se mu vidi, da dela to zato, da bi pripravil svoje bralce polagoma na skok v RR režim, iz njegovih izjavij zvezo, da bi klerikalci radi postali «sporazumaši», toda ne za vsako, pač pa za dobro ceno. Polemika je tako nespretno aranžirana, da ne more biti dvoma, da so članki, na katere odgovarja «Slovenec», pisani od samih klerikalcev. Kdo pa naj tudi verjame, da se bo glasilo, ki hoče biti napredno, zavzemalo na vse kriplje zato, da bi prišli klerikalci v vlado? Dosedaj je bil običaj, da so se v Sloveniji samo klerikalni listi pehali zato, da bi SLS dobila nad Slovinci vs oblast.

+ Tudi stališče. O novem tiskovnem zakonu pravi «Kmetijski list» med drugim: «Poštenim časopisom, ki nikomur ne kradejo časti, novi zakon ne bo škodoval, kakor tudi kazenski paragrafi o tatvini in goljufiji ne škodujejo poštenim ljudem. Za razne «Domoljubne», «Straže» in «Domovine» je pa že skrajni čas, da je prišel strož zakon... Sebe, to se pravi: raznih «Kmetijskih» in bivših «Kmetijskih listov», «Republikancev» in «Avtonomistov», ne pristojeva med one, ki so strogega zakona potrebni. Zato pa mi z zadovoljstvom ugotavljamo, da je «Kmetijski list» v pričujoči številki skor o toliko dostojen kakor «Domovina», ko še ni bilo novega tiskovnega zakona...»

+ Radičeve instrukcije za hrvatski sokolski zlet. V «Domu» objavlja Stjepan Radič: «Ves naš seljaški svet vobče, posebno pa vse naše organizacije v zagrebškem in sosednjih okrajih, pozivamo, da pohite dne 13. in 16. t. m. v Zagreb, osobito v slučaju, ako medtem doznajo, da bo zletu prisostvoval tudi Njegov Veličanstvo naš kralj. Naši ljudje hvala Bogu vsi vedo, da se v nobenem (posebno pa v tako svečanem) primeru nikomur in ničemer ne sme vzkljkati «dolje!», temveč da so ob vsaki priliki, posebno pa ob tej, najumestnejši vzkljk: Živel seljaški narod! Živel seljaški narodni kralj! Živel sporazum! Živela Hrvatska! Živela Jugoslavija! Živel hrvatski Sokol! in slično.» Takšna instrukcija je vrlo umestna; saj so ravno radi teh vzkljkov lani separatistični Sokoli napadali jugoslovenske Sokole, izjavljajo: «Nema Jugoslavije! Ne priznajemo kralja!»

+ Radičevci so se vrgli na demantiranje. Najprej je dr. Krajač demantiral svojo izjavo o nettunskih pogodbah; a «Politika» priobčuje razgovor med njenim lastnikom dr. Ribnikarjem in zunanjim ministrom dr. Ničičem, iz katerega je nedvoumno razvidno, da je minister dr. Krajač podal svojo, sedaj demantirano izjavo dr. Ribnikarju, ki jo je vestno priobčil. Kakor minister doktor Krajač, demantira tudi Stjepan Radič. Ne sicer nettunskih konvencij, pač pa znane izjave o narodnostnih manjšinah, priobčene v subotičkem «Bacsmezvel Naplu». V Radičevem imenu namreč objavlja včerajšnji «Juturni list» daljšo vest, kjer je povedano, da Radič madžarskemu novinarju vobče ni podal nikake izjave in da se v bodoče sploh ne bo razgovarjal z madžarskim novinarjem. Vsega uvaževanja vredne so včerajšnje beležke zagrebških listov, da se Radič pod učinkom resnih svaril iz Beograda nekako trenira v molččnosti.

Po svetu

— *Italija in Zedinjene države.* Ameriška vlada je sporočila italijanskemu poslaniku, da je pripravljena sodelovati pri udeležbi ameriškega kapitala v italijanski industriji in javnih podjetjih. Z ozirom na to izjavo je odpotoval italijanski poslanik v Rim, da se razgovori s svojo vlado o aktualnih vprašanjih italijanske industrije.

— *Omejitev vojaške službe v Grčiji.* Kakor poročajo iz Aten, je predložila vlada parlamentarni komisiji zakonski načrt za omejitev vojaške službe na eno leto. Na ta način bi prihrnilo vojno ministrstvo letno 150 do 190 milijonov drahem.

— *Tarifna pogodba med Češkoslovaško in Poljsko.* Poljski ministrski svet je ratificiral tarifno pogodbo s Češkoslovaško.

— *Obnovitev avstrijske madžarskih trgovinskih pogajanj.* Budimpeštanski listi poročajo, da je avstrijska vlada diplomatskim potom izrazila svojo pripravljenost za obnovitev trgovinskih pogajanj. To pa je možno le v slučaju, ako avstrijska vlada prv za madžarsko podlago za pogajanja.

— *Profiziidovski izgredi v Rumuniji.* Iz Bukareste poročajo, da namerava vlada proglasiti izjemno stanje, ker zavzema profiziidovsko gibanje vedno širše kroge. Ministrski predsednik meni, da so povzročili to gibanje komunistični agitatorji, ki hočejo Rumunijo kompromitirati v inozemstvu predvsem v Zvezi narodov.

— *Delovanje za združenje Avstrije z Nemčijo.* Ob priliki vsenemškega zborovanja v Berlinu so izročili tamošnji velenemci avstrijski deputaciji črno-rdeče-zlato zastavo kot simbol nemško-avstrijskega edinstva. Vodja avstrijske deputacije je ob sprejemu zastave izjavil, da bo čuval zastavo do združenja Avstrije z Nemčijo.

— *Zaplemba nemške imovine v Ameriki.* Nemški poslanik v Washingtonu je izročil ameriški vladi noto, v kateri prosi za pričetek pogajanj o vrnitvi nemške lastnine.

— *Stavka kovinskih delavcev v Belgiji.* Po poročilih iz Bruslja so krščanske strokovne organizacije odklonile vladne posredovalne predloge. Delodajalci nočejo sprejeti delavske zahteve po uvedbi plačilne skale. Delodajalci so namreč izjavili, da se morajo plačila razviti po razmerah v industriji in ne po cenah življenjskih potrebščin.

Potrebno pojasnilo

Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno:

«V seji izvršilnega odbora SDS za ljubljansko oblast dne 8. t. m. je poročal bivši pomočnik ministra za šume in rude g. Mohorič, po «Jutru» z dne 11. tega meseca med drugim sledeče: Zato smo posebno pozornost posvečali vprašanju umiljenja odplačevanja zaostalih davkov z dovolitvijo večjeza štela in daljših obrokov. Generalna direktcija neposrednih davkov je na intervencijo dr. Žerjava izdala delegaciji tozadeven nalog, ki pa žaljivo v praksi ni dosegel željenega efekta.» Finančna delegacija ugotavlja, da ni preletela od generalne direktcije nikakega odloka, da naj se dovoljuje obroki v večjem številu in z daljšimi termini.»

K tej objavi dostavlja «Slovenec», da je ž njo trditve g. Mohoriča «uradno ovržena» in da «s tem razpade v nič tudi tista edina «zasluga» g. bivšega ministra Žerjava za omiljenje davkov v Sloveniji, katero je g. Mohorič vedel pokazati na zboru SDS.»

Že z ozirom na ta komentar objava finančne delegacije ne sme ostati brez odgovora.

Ugotavljamo, da je g. Mohorič poročal na podlagi ustnenih razgovorov in pismene korespondence, ki jih je stalno vodil minister Žerjav z ministrom financ o vprašanju davčne preobremenitve Slovenije. Pri rokah imamo danes in del te korespondence, a že to zadostuje kot dokaz, da trditve g. Mohoriča ne more biti ovržena. V vrsti svojih utemeljenih opozoril je dr. Žerjav dne 30. aprila 1925. pisal finančnemu ministru obširno pismo, v katerem osebno poudarja, da poostreno iztirjevanje zaostankov vojnega davka v Sloveniji zadene predvsem ljudi, ki so morebitne višje dohodek že zdavnaj porabili. Sedanja davčna praksa ustvarja neznosno razmere, intabulacije, eksekucije ženejo prizadete v obup in so v današnji splošni stagnaciji in krizi naravnost pogubne za gospodarsko življenje. Slovenski davkoplačevalci so do konca februarja plačali skoraj 100 milijonov vojnega davka, t. j. 90 odst. vseh svojih obveznosti. Dr. Žerjav smatra za neohodno potrebno, da se zaostanek ali kumulativno ali pa vsaj v onih slučajih kjer je bila ogrožena eksistenca davkoplačevalca odpiše, odnosno se v drugih slučajih dovoljujejo primerni obroki.

Na to pismo je dr. Žerjav prejel službeni odgovor finančnega ministra, ki priznava, da je bilo v Sloveniji plačano «oko 90 odst. od ukupno razresenog poraza na ratno dobit», toda smatra, da bi z ozirom na davčno moralo in ker bi to bil slab precedens za ostale pokrajine kumulativni odpis ne smel dovoliti. Pač na zahtjeve finančni minister, da se posveča onim slučajem, kjer je ogrožena eksistenca obvezanica «puna pažnja» in zagotavlja «v konkretnih slučajih, v granicah zakona, potrebne olakšice ter tudi podaljšanje roka za plačilo dolga.»

Nadalje pa minister opozarja še na čl. 53. zakona o proračunskih dvanajstlinah za 1925., v katerem je predvideno desetletno zastaranje davka na vojni dobiček.

Sporočeno nam je bilo, da je prent teza službenega odgovora finančnega ministra bil uradno poslan tudi finančni delegaciji v Ljubljani, ki je s tem morala biti obveščena, da je minister pripravljen odobriti konkretne predloge za olakšice (torej odpis, podaljšanje roka itd.), a je tudi dobila mitljal s čl. 53. kiza pač ni možnoe jasneje stilizirati.

Navzlic tej pismeni izjavi ministra financ se množijo pritožbe o naravnost kruti iztirjevalni praksi. G. Mohorič je torej s polno pravico obžaloval, da ministrovim besedam niso sledila primer-na dejanja.

Sporazum med Londonom in Parizom

Vprašanje glede vstopa Nemčije v Zvezo narodov rešeno. — Zmaga francoskega stališča v varnostnem paktu. — Ameriški interesi.

Pariz, 13. avgusta. Naivnažnejša vest, ki je dospela tekom noči iz Londona, naznanja, da se je dogajalo med Francijo in Veliko Britanijo popolno soglasje glede vstopa Nemčije v Zvezo narodov.

Po inicijativi Anglije je bilo sklenjeno, da se more že v septembru ob priliki zasedanja sveta Zveze narodov v načelu sprejeti vstop Nemčije v Zvezo, ako nemška vlada takoj prosi za sprejem. Ta sklep je bil sprejet zato, da se ne prepreči vstop Nemčije po letošnjem septembru, kaiti vstop Nemčije je potreben za sklep varnostnega pakta. Ako Nemčija prosj sedaj za sprejem v Zvezo, bo ajeni želi ugodeno, toda šele potem, ko bo veleposlaniška konferenca službeno naznanila Zvezi narodov, da je Nemčija izpolnila vse svoje razorožitvene obveznosti. Ko se to zgodi, stpjojo avtomatično v veljavo varnostni pakt in arbitražne pogodbe.

Glede sankcij Anglija ne zahteva, da bi se morali vsi slučaji predložiti Zvezi narodov. Anglija je pritrčila, da zaobstuje, ako Pariz in London ugotovita, da gre za sovražen akt.

Po avtentičnih poročilih sta Briand in Chamberlain danes ponovno razpravljala o odgovoru na nemško noto. Chamberlain je sprejel francoske, Briand pa angleške izpreminjevalne predloge. Pri tem razgovoru so bili prisotni tudi državni podtahniki in izvedenci. Popoldne je bil oficijelen razgovor med obema zunanjima ministroma zaključen.

O sestanku je bil izdan sledeči uradni komuniké:

V razgovorih med francoskim zunanjim ministrom Briandom in angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom se je dosegel sporazum v vprašanju odgovora, ki ga namerava francoska vlada v sporazumu z zaveznički poslati v Ber-

Naši kraji in ljudje

V Ljutomeru

(Obisk otvoritve obrtne razstave.)

Maribor, 13. avgusta.

Navadno nisem nič kaj vesel svojega predsedništva pri Splošni zvezi obrtnih združenj. Pretekli teden pa sem se odkritivo veselil, da jo bom šel zastopat k otvoritvi obrtne razstave v Ljutomeru. Samo vlak vozi malo prezgodaj iz Maribora za nas obrtnike, ki moramo ves teden neumorno garati in najdalje v soboto zvečer. Zato mi v nedeljo jutraj niso nič kaj prijetno doneli na uho energični klici življenske družice, ki je morala še parkrat ponoviti: Hitro, hitro! Po vojaško se je bilo treba obleči in že sem se znašel na kolodvoru, kjer je potrpežljivo čakal ljutomerski vlak. Prijazni železničar pa me je celo potolažil, da je še čas za kavo in tako sem obenem na vse zgodaj napravil svoj prvi obisk pri našem prvem slovenskem kolodvorskem restavratu. Kava je bila dobra in tako sem bil tudi s tem obiskom čisto zadovoljen. Prijeten jutrajni hlad pa je med vožnjo skozi pragerski gozd umiril še preostalo razburjenost naglega vstajanja in že smo se pozdravljali na pragerski postaji z drugimi obrtniki in oficijelnimi zastopniki, ki so se pripeljali od juga. Že nekolikokrat smo skupno »zastopali«, danes pa smo vsi še čisto posebno radovedni, kaj nam pokažejo ljutomerski tovariši.

V najboljšem razpoloženju in živahnem kramljanju hitimo z drugim vlakom čez Ptujsko polje. V Ormožu se je treba seve založiti in okrepiti za daljno pot. V hiši prijaznega Grivca je varno zavetišče lačnih in žejnih. Čeprav je restavracija tik kolodvora, so porcije vendarle dostojne.

Končno smo na novi progi. Takoj čutimo, da smo vstopili v prejšnje kraljestvo. Poleg nas sede kmetije veselih obrazov, ker pričakujejo dobre letine. Kakor vidimo, se prav pridno poslužujejo nove železnice. Zelo živahen pa je tudi tovorni promet in okrajna cesta v Ljutomer samo še sanja o bivšem ropotu lahkih in težkih vozov. Nova poslopja ob progi pričajo, kako hitro je priključala železnica velik razmah v vseh gospodarskih panogah. Medtem se je dvignila vročina in že izstopamo v Ljutomeru, ki si je nadel res slavljeno nedeljsko lice. Zastave pričajo, da je prebivalstvo z obrtniki v najboljših odnošajih. Pred razstavnim prostorom je polno odličnega občinstva. Ljubljanski zastopniki so se pripeljali že v soboto, da morejo v miru in udobno preizkusiti, ali je sloveča ljutomerska vinska marka še vedno tako sladka, ponjava in močna, kakor je bila ob otvoritvi železnice. Ob tej zahrbtni misli me je premetilo sviranje godbe in že so sedli govori in odprli so nam razstavo.

Predsednik tovariš Horvat, vnet strokovnik in naroden delavec, nam hoče pokazati predvsem najboljšo voljo in namen prirediteljev, ki hočejo svoje delo še spopolniti in prositi blagohotne sodbe. Jaz pa pravim vsem, da so dobro delali, kajti izdelki so res ponos našega obrtniškega stanu. Videli smo lepo sliko obrtniškega razmaha v ljutomerskem okraju in tudi vajenci so pokazali viden napredek. Samo lasuljar je pozabil, da naše dame ne marajo več dolgih las. »Bubikopf« je bajne manikal. Meni se pa zdi, da je predsednik Janko že slišal, kako je v zunanem svetu zopet zmazala dolgotrasta moda in je torej v Ljutomeru tudi v tej panogi pokazal le najmodernejšo. Prlek gre torej vedno z duhom časa.

Ko smo si vse ogledali, so zbrali nas goste še pred šotorno najboljših kobilic ljutomerskih gorc. Jaz bi bil najraje pobasal lepo buteljko v žep, toda naši tovariši so bili drugih nazorov: »Vemo,

da nas imaš rad in bomo zato sami pill najboljšo na tvoje zdravje!»

Le prehitro je prišel čas ločitve med napitnicami in sviranju dobre središnje godbe. Težko je odhajati iz te vesele družbe in še veselejših, lepih krajev. Kakor doma si med njimi že prvo uro in želiš si zopetnega svidenja. Pri njih najdeš res čisto, priprosto slovensko dušo, ki ljubi iskreno svojo rodno grudo in svoj dom. In tako sem uverjen, da bodo tudi to soboto in nedeljo, ko imajo v Ljutomeru velik obrtniški shod in znamenite konjske dirke s proslavo 25 letnice domačega društva jahačev, pohitele množice ljudstva v prijazni trg, da se prepričajo o zdravem napredku obrtnišva in se tudi oni nekaj ur razvesele med prijaznim ljudstvom in krasoto ljutomerskega kraja.

Franjo Bureš.

Skupščina gledaliških igralcev

Kakor smo že včeraj poročali, je bila v sredo zaključena skupščina »Udruženja glumaca SHS« v Beogradu, ki je dobila novega predsednika v osebi gospoda Dragotina Gošića, člana beograjskega Narodnega gledališča. Pred zaključkom občnega zboru so bile sprejete resolucije in je bila poslana brzojavka min. n. r. g. Pribečeviću, ki se je po svojih močeh trudil, da bi zagotovil igralcem ugoden gospodarski položaj.

V torek se je zbrala finančna komisija Udruženja ter je pretresala denarno stanje organizacije. Komisija je predložila obnemnu zboru pregled financ ter je ugotovila, da znaša denarni prirastek društva v zadnjem letu 40 tisoč Din.

Nadalje je bilo sklenjeno, da se bo pobiralo po 10 Din za pogreb vsakega umrlega člana Udruženja v bodoče naprej, ker se na ta način lažje pokrijejo stroški. Uprava društva bo intervenirala pri prosvetnem ministru radi obrazovanja posebne komisije, kateri bo namen preiskati doseganje delo Narodnega gledališča v Novem Sadu. Odposlanstvo bo tudi skušalo doseči, da se vrstje igralci v drugo kategorijo. Člani in članice zboru pa in tretjo.

Govorilo se je tudi o preureditvi gledaliških družb, katere je treba izpopolniti številčno in dvigniti kvalitativno. Udruženje bo izdelalo o tem vprašanju posebno spomenico. Uprava je prevzela dolžnost, da se bo zavzela za razvrstitev tistih članov, katerim so bile prošnje odbite. Na občnem zboru so se čule glasne pritožbe, da mnogi člani ne izpolnjujejo svojih denarnih obveznosti, kar je treba zanprej odpraviti. Člana in posmrtna ostane ista kakor doslej.

Pred razstankom društvenih delegatov je bila na dnevnem redu diskusija o resoluciji Udruženja gledaliških igralcev. Debata je bila zelo dolgotrajna in trdovratna. Končno so se zborovalci zedinili na sledeča načela:

Osnutek zakona o gledališčih naj se čimprej uveljavi. Državne podpore gledališčem naj se pri tem vrstve v proračun kot plače gledališkega osebja. Umetniško odeljenje prosvetnega ministrstva naj izdela pravilnik o potujočih gledaliških družbah, katere je treba številčno omejiti, toda boljše plačati ter strožje nadzirati.

Gledališke uprave vseh zavodov morajo dati trikrat na leto svoje prostore na razpolago za predstave Udruženja, ki bo plačalo samo režijske stroške v najmanjši izmeri.

Oseboje Narodnega gledališča v Ljubljani je gmotno najbolj zapostavljeno, zato se morajo te plače in nagrade zvišati, da bodo odgovarjale življenskim razmeram.

Ministrstvo za promet se poziva, naj

dovoli gledališkim družbam za vožnjo po železnici posebne olajšave. Treba je pospešiti razvrstitev gledaliških igralcev.

Pred sklepom zborovanja je bil predložen še zanimiv predlog glede jubilejev. Predlagatelj je vztrajal na tem, da je treba omejiti igralske jubileje in proslave. Doslej so se proslavljale 15, 20, 35 in 40 letnice na odru. V bodoče na bodo dovoljeni le trije jubileji: petindvajsetletnica, petdesetletnica in slovo od gledališča.

Stanovanjska mizerija v Ljubljani

Ljubljana, 13. avgusta.

Koliko so že pisali razni prizadeti krogi o tej neznosni socialni revščini! Koliko predlogov je že izšlo iz ust teh mučenikov, vendar oblasti, razen par slučajev, še danes niso ukrenile ničesar, da bi se pomagalo temu trpečemu ljudstvu, posebno pa našim mladim, ki hira v raznih podzemskih kletih, v vlaži, smrdljivem zraku in podstrešjih in to po krivdi onih, ki nečesto videti njihovega trpljenja in nimajo ne srca, ne uvidevnosti do trpečega človeka in sploh nečesto poznati te nečloveške socialne revščine. Za raznovrstne druge potrebe, ki sicer niso neobhodno potrebne in bi lahko izhajali tudi brez njih, je denar na razpolago, za streho najrevnejšim in najbednejšim pa ga ni in ni. Umri, če ne moreš živeti, tako si predstavljamo brezstanovanjci one, ki nas nečesto poznati in nam nečesto pomagati. Bliza se že jesen in strah se nas loteva, ko vidimo, da se naši upi in hrepenenja po zdravem, čeprav še tako skromnem stanovanju, zopet ne bodo uresničili.

Kako smo se razveselili, ko smo čitali poročilo nekaterih ljubljanskih dnevnikov, da nam hoče magistrat, odnosno gerentski svet vsaj nekolkopomagati z zidanjem stanovanjskih hiš in da hoče kupiti v ta namen tudi tvornico učil v Linhartovi ulici, kjer bi našlo zavetje kar 40 družin. S tem bi sicer še nikakor ne bila rešena stanovanjska kriza v celoti, toda oni, ki so najpotrebnejši med potrebnimi, bi gotovo že letošnjo jesen našli neobhodno potrebno streho.

In kdo je glavni krivec, da se ta načrt ljubljanskega mestnega gerentskega sveta še ni uresničil? Kdor pozna razmere v naši beli Ljubljani, bo kmalu uvidel in spoznal, da imajo tu svoje prste vmes zopet naši brezvestni klerikalci, ki sicer v javnosti vsak dan poučarjajo svojo ljubezen in sočutje do trpečega ljudstva in mu obljubljajo mnogo in vse, ne store pa ničesar. Gerentski svet je imel najplemenitejše namene, ne oziraje se na to ali ono politično stranko in smer, toda naši klerikalci so bili toliko predrzni, da so posegli tudi tu vmes in vložitvi protest proti nakupu tvornice učil v Linhartovi ulici. Kaj so jim pač mar oni, ki s strahom pričakujejo zime in že v naprej vedo, kakšno gorje jih čaka in kako bo oče štel glave svojih dragih. Ni čuda, da se človeka, ki živi v teh neznosnih razmerah, poloteva melanholija in apatija in da izvrši v takem stanju večkrat dejanje, za katero ne more biti sam odgovoren, ampak oni, ki mu ne privoščijo človeške bivališča in ne vidijo njegove socialne bede, čeprav jo imajo vedno na jeziku. Taki so bili in taki ostanejo vedno naši klerikalci, ki se tako radi proglašajo za dobrotnike ljudstva. Stari Slovanci bi jim rekli »besi«.

Pa upamo, da se bo njihovo demagoško početje prej ali slej maščevalo in da dobimo tudi mi trpinji svoje zadoščenje. Vsak izgovor glede kupne cene tvornice učil je ničev, ker je bilo poslopje cenjeno in na razpolago za sedanjo vrednost in poleg tega še uradno cenjeno. Upamo, da vlada ne nasede najnovjši klerikalni demagogiji in dovoli ljubljanskemu mestnemu gerentskemu svetu nakup te tako neobhodno potrebne zgradbe. Vsaka druga delna rešitev stanovanjske mizerije je na pred letošnjo zimo popolnoma izključena, ker se v tako kratkem času ne da ničesar sezidati . . .

Pat in Patachon-filme

sezije 25./26.

predvaja lo

Kino »Dvor«

Dva navihana dohtarja

Ribnica, 12. avgusta.

Dva imenitna dohtarja! Dr. Otmarja Oblaka naša javnost že pozna, saj je »Jutro« o njem že precej poročalo. V civilu se mož piše za Suligoja in je bivši strežnik ljubljanske bolnice. Hodil je okrog po deželi, zlasti po domžalskem kraju in dalje gori in si služil kruh in slavo kot dober lečnik in ranocelnik, — dokler ga ni uхватила roka pravice.

Toda roka pravice je včasih precej mehka. Suligoj false dr. Otmar Oblak je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora — in se je zopet z novimi močmi odpravil na posel. Izvedel je, da je v Strugah na Dolenjskem umrl nagle smrti trgovec X. Bistri »dr. Oblak« si koj misli, da treba tu pogledati, da li ni morda ostala kje še pokojajkova denarnica, in tudi njegov prstani so imeli še dokaj cene. Pogledajo torej in obducirajmo truplo komisiončno!

Za »komesion« pa morata biti najmanj dva. Suligoj — dr. Otmar Oblak se torej obrne na družega kolego in somišljenika Hrovata, tudi bivšega strežnika ljubljanskega, in moža sličnih sposobnosti in ambicij. Kmalu sta bila domenijena, nakar sta se podala proti Strugam. Struški župnik pri takšnih nesrečah nima še dovolj prakse, in menda tudi pri zdravnikih ne. Obrnil so se na pristojno sodišče, ali naj ostane truplo ponesrečenca še delj časa v mrtvašnici, in je dobil uradni odgovor, da je pokop dovoljen. Vkljub temu se ni začudil niti podvomil, ko se je pri njem oglašil »dr. Otmar Oblak«, povedal, da pride čez četrt ure še »dr. Jug« in da bosta oba izvršila komisionalno obdukcijo. Gospoda naj samo izvolita . . .

Prvi gib dr. Oblaka je bajne bil, da je posegel po pokojnikovi desnici. Na veliko razočaranje na prstanov že ni bilo. Spravljeni so bili že preje na varno. Tudi okrog suknje so šli večji prsti »zdravnikov«, toda notranji žepi so bili prav tako prazni, kakor zunanji.

Bogve, kako bi se bila komisija iztekla, da se ni v kritičnem trenutku pojavil deus ex machina — pokojnikov brat. Nikdo ga ni pričakoval, naenkrat je prišel in zahteval, naj se »zdravnika« — legitimirata!

Vztrajani »dr. Oblak« jo takoj popiha urnih krač, bolj začetniški »dr. Jug« pa potegne iz žepa svojo — poselsko knjižico! Ker se mu ta poizkus legitimiranja ni posrečil, se vda v svojo usodo. Tudi dr. Oblak ne čaka dolgo, kmalu sta podjetna zdravnikova združena v Ribnici, odkoder ju vodi pot pod staroslavni oboki v lokalno temnico, dokaj zabaven in ne tako zelo negostoljuben kraj, čeprav bi malo več svetlobe ne škodilo. Ribniška Marja čarovnica, zadnja žrtve grmade, je bila gotovo na slabešem.

Ribniška mladina, — sedaj ob počitnicah se šele vidi, koliko je ja! — se je zabavala prav originalno. Čisto tiho so gg. študentje stopicali pod zamrežena okenca, da jih ne spazi strogi gospod predstojnik, in da ne začujeta korakov oba »dohtarja«, in tu — prisluškuje. Nadomestek za kino! Pri dohtarjih je za družbo in tudi še iz drugih nagibov zaprt domačin, za 14 dni mu je odvzeto uživanje ustavnih svoboščin, mesto katerih uvida erarni rčet s fizioloim. Niemu privoščevata dohtarja svoje življaje. Dr. Jug posebno obširno slika, kako mu je struški gosp. župnik izrazil željo, da oba dohtarja po opravljenem »komesionu« preiščeta še njega. »Pa kaj ga bom preiskoval, ki je debel in rdeč in zdrav!« Potem vprašuje novinec dr. Jug ribniškega sotrpina kot izvedenca: »Kaj misliš, koliko dobiš?« »E, veš, tu je toku!« ga podučujeta ribniški rojak in pa »dr. Oblak«. Paragraf od 1 do 100 niso naučujši, in oni od 400 naprej tudi ne. Pa tisti od 100—400 so paši. Ti boš v sredi, tam okrog 200 neko so zate. Za nekaj časa bo že!

Interesantnim razgovorom je nadpavila konec brzojavka državnega pravdnštva ljubljanskega, naj se »dr. Oblak«

„Triumf lepote“

v glavni vlogi krasna MARIÓN DAVIES se predvaja danes 14. VIII. zadnjikrat! Izvorna program: »Novi Pathé Journals«.

Jutri velika senzacija! Pazite na jutrajšnji oglaš.

LJUBLJANSKI DVOR

Kino Telefon 730.

Predstave: ob delavnikih ob 4., 6., 8. in 9. — Ob nedeljah ob 11., 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

takoj izpusti iz državnega gostoljubja. Ubogi dr. Jug se sedaj dolgočasi in razmišlja nad strogostjo novomeškega državnega pravdnika.

O dr. Oblaku bomo morda v kratkem čuli zopet kaj zabavnega. Zakaj bi se ne poslužil prilike? Carpe diem!

Hudo neurje in nalivi v Sloveniji

Ljubljana, 13. avgusta.

Po večdnevni strahoviti vročini in sorparici, da je kar grizlo v obraz in pod obleko, se je vsul včeraj popoldne na zemljo močan dež. Dopoldne se je spenjalo nad Ljubljano popolnoma jasno in čisto nebo, le na horizontu so se skupljali in zgoščali mehki beli oblaki. Okrog polдне pa so dobili nenadoma več barve in se v kratkem času razgoščili čez cel nebesni svod. Kot bi bukali, je završalo v drevju Rožnika in Golovca, veter se je zapodil, po ulicah pa se za hipec ustavil in privršalo je vode iz oblakov, da je bilo čuda. Poprej suhe ceste so izgledale v hipu kakor mlakaste zapuščene struge, voda je kar kopalala. Udarjal je grom za gromom, za katerim so se nad mestom zvijali električni bliski. Ljudje so tekali po cestah in čez ulice, razpenjali dežnike, pa ni dosti pomagalo. Vsakdo se je raje stisnil v to ali ono vežo in čakal, misleč, da dež pojenja, kar se pa dolgo ni zgodilo. Kavararje so bile, kot bi trenil, vse natlačeno polne in zapoznelec, ki se je stiskal raje kje zunaj pod streho, se je moral že boriti za prostor.

Na večer so se jeli teči oblaki polagoma trgati, na nebu je prisvetilo nekaj zvezd in nastalo je uprav hladno vreme. Menili smo že, da nas presenetli naslednji dan zlato solnčno jutro, pa smo se zmotili. Zgodaj v jutranjih urah so se oblaki zopet zgostili v grmade, grom in tresk je bil še lažji kot čez dan in dež je udaril v obliki strahovitega naliva zopet na tla. Vmes je pihal močan veter in zapletla drevesa po vrtovih drugo v drugo. Močni nalivi ni popolnoma nič odjenjal tekom celega dopoldneva. Šele popoldne se je pričelo zopet nekoliko jasnit; dež je delal pavze, odjenjal in pričel padati znova. Istotako kakor v Ljubljani je bilo tudi drugod po deželi. Vsed deževja so zopet narasle vode in če se dež ne ustavi, groze zopet nove vodne katastrofe.

V kolikor imamo poročila, je vihar prav posebno divjal zopet po Gorenjski. Posebno prizadeto je naše letovišče Bled, kjer je voda skvarila ceste in pota ter napravila po parkih zaatno škodo. Med gromom in bliskom je strela udarila v restavracijo Janka Florjančiča poleg »Wilsonije«. Vihar je divjal celo noč in je voda odplavila s potov ves tamkaj posut pesek. Blejci pravijo, da takega viharja in take noči ne pomnijo že desetletja.

Istotako je divjal vihar in dež nad kranjsko ravano. Polje pod Kamnikom od Mengša in čez do Ljubljane je bilo vse razpeto od dežja. Enako noč je preživljala tudi Dolenjska in kraji med Polhovim gradcem proti vrhniški strani. Vseposvod je strahoviti naliv napravil poljedelcem dokaj škode.

Tihotapstvo plačal z življenjem

Maribor, 13. avgusta.

V pondeljek je padel na severni mejl med Sv. Duhom na Ostrem vrhu in Sv. Križem nad Mariborom zopet drzen tihotapec pod strelom finančnega stražnika. Proti popoldnevu se je vračal Karl Rovnjak iz Selnice ob Dravi v občini Boč z avstrijskega ozemlja v družbi neke ženske na našo stran. Ko je tihotapca zagledal pripravnik finančne kontrole, oddelka pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, Feliks Vimer, jima je v razdalji par sto korakov zašel klicati »Stoj!« Tihotapca pa sta stekla v smeri proti Sturmovi grapi. Pripravnik je začel nato po službenih predpisih najprej streljati trikrat v zemljo in zasledovati bežeča tihotapca. Ženska je usla pri razpotju v Sturmovo grapo, možki pa v gozd, kamor mu je sledil finančni pripravnik ter mu po ponovnem klicu prestrelil levo roko. Rovnjak pa je kljub temu tekel še dalje po strmini, zaraščeni z grmičevjem. Pri tem je dobil v desno stegno drugi strel, ki je bil smrtonosen. Rovnjak je obkžal na mestu in je naslednji dan ugotovila komisija dejanski stan. Pri ustrojenem tihotapcu so našli v nahrbtniku 15 kg sladkorja, 20 škatelj sahrina in 6 škatelji cikoricje.

Par dni poprej so finančni pripravniki tu di v bližini Sv. Križa zasledili dva tihotapca s polno nabasanimi nahrbtniki. Ta dva pa sta imela več sreče ter sta usla za avstrijsko mejo, na naši strani pa pustila polno nahrbtnike, v katerih so našli 11 kg saharja in 200 škatljice »Solo« vžigalce.

KNJIGE leposlovne in znanstvene v vseh jezikih kupuje po primernih cenah Ljudska knjižnica v Mariboru, Narodni dom,

BLITNI KINO
Matice
Telefon 124.
Predstave ob:
1/5, 1/8, in 9.
Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Vsled ogromnega uspeha in splošnega priznanja se razkošni vefilim
Krvnik in grofica
na mnogobrojne želje cenj. obiskovalcev igra **PAUL DANES** v petek. Najlepsi in najboljši kinoigralci **Paul Richter** in **Eva May** Vam nudijo nepozabljivi umetniški užitek.
Sloviti **Maciste** Vas pozdravlja jutri v soboto.

Kulturni pregled

Recitacija »Prologa nenapisane drame«. Dramatik Ivo Volnovič, avtor tudi pri nas znanege »Ekvinočije« in »Dubrovniške Trilogije«, dram »Imperatrix«, »Smrt maske Jugovčevce« ter »Lazarjevce vstajenja« je dovršil svoje prvo delo po »Maskeradi na podstrešju«, štiričedanjko »Prolog nenapisane drame« ter je svoje delo pred kratkim recitiral v krogu prijateljev in znancev v dvorcu dubrovniškega markija Bona v Gruziji. Glavni prizori dela so prikazani v fantastični igri kinematografske družbe, ki obješče Dubrovnik, »Dubrovački list« javlja, da je to delo prava ultramoderna selekcija zgodovine, groteske in satire. Poezija drame je bogata, prizori razgibani, osebe so ostro obrtane in napravljajo globok utis.

Beograjsko Narodno gledališče otvori izredno sezono 1925-26 v dramu due 1. sept. Kot prvo delo pride na oder domača drama pisatelja Dojčinovića »V zatišju«.

Dramska in baletna šola v Beogradu vpisuje nove gojence, ki se nameravajo posvetiti gledališču, od 15. avgusta do 1. sept. Učna doba traja tri leta. Kandidati mora pri vpisu dokazati, da je vsaj 16 let star in da

ni prekoračil 20. leta in da je dovršil štiri razrede srednje šole. Izjema so dovoljene samo v slučajih, kjer lahko kandidat dokaže nenavadno nadarjenost. V baletni oddelek se lahko vpišejo otroci od 8 do 12 let stari ne glede na kvalifikacijo. O sprejemu gojencev pa določa samo Umetniško odeljenje prosvetnega ministrstva, kamor je nasloviti tozadevne prošnje. Gojenci so deležni pouka zastojni in ne plačujejo nikakih pristojbin.

Nov književni časopis v Beogradu. Med seca septembra prične izhajati v Beogradu nov literarni mesečnik. Ime mu bo »Val«. Časopis se ne bo bavil s politiko in socialnimi vprašanji, marveč bo povečal pozornost samo literaturi. Obenem začne v Beogradu izhajati »Knjižnica časopisa Val«, v kateri bodo tatisnjene zbirke najboljših sodobnih pesnikov in prozaistov. »Val« bo razpisoval tudi nagrade za najboljša književna dela.

Dve znameniti obletnici. Te dni je minulo 75 let odkar se je rodil francoski pisatelj Guy de Maupassant, mojster novele in črtice, ki je napisal vsega skupaj okoli trideset knjig. Meseca maja smo obhajali 45

letnico smrti francoskega romanopisca Flauberta, ki je znan posebno po svojih romanih »Salambo« ter »Gospa Bovaryjeva«. Slednje imenovano delo je prevedeno v slovensko in je razprodano ter bi bilo dobro, če bi se v današnjem pomanjkanju dobrih knjig ponatislo.

Skladatelj Mascagni na Dunaju. Skladatelj Pietro Mascagni, ki se je mudil zadnje čase na koncertni turneji v Nemčiji, se je te dni pripeljal na Dunaj, kjer ga je angžirala koncertna direktorja »Vindobone« za tri večere. Mascagni bo dirigiral dunajski simfonični orkester v Burggartnu. Prvi koncert se je vršil v pondeljek zvečer, nastopna dva sledita. Z Dunaja odide Mascagni v Ostende, kjer se je pozgodil za dirigiranje tamošnje filharmonije.

Prva predstava nedovršeno Puccinijeve opere »Turandot« bo dne 15. novembra v milanski Scali. Na mestu, kjer je moral skladatelj prekiniti delo in oditi na zdravljenje, bo pri premieri naznanil rabelji, figura iz opere, da je tu konec. Puccinijeve kompozicije. Pri naslednjih vprizoritvah pa bo dodan operi še konec katerega je zložil Franco Alfano po skladateljevih zapiskih.

Znata subvencija za Reinhardta v Berlinu. Berlinska mestna občina ponuja režiserju Reinhardtu en milijon reinitnih mark

podpore, ki bo nakazana njegovim gledalištem, če se prof. Reinhardt obveže delovati v Berlinu vsaj sedem mesecev. Odločitev v tem važnem vprašanju pače šele v začetku septembra, ko bo Reinhardt rešen vseh obveznosti v Salzburgu.

Gorkij predelal dramo »Na čnu« za film. Maksim Gorkij je predelal svojo dramo »Na čnu« za film ter je prodal delo neki ameriški družbi za 10 tisoč dolarjev.

Tajrov pride na Dunaj? V dunajskih listih čitamo, da se zavzema cela vrsta uglednih osebnosti na Dunaju, da bi pridobila ruskega režiserja Tajrova za avstrijsko prestolico. Tajrov bi prevzel posebno gledališče v katerem bi bil neomejen gospodar. Bajne se s tem načrtom popolnoma strinja in so pogajanja glede prevzeta potrebneza gledališkega posloppa že v teku.

Prvi večer italijanskega sporeda na dunajski Volksoperi. V torek 11. t. m. so otvorili na dunajski Volksoperi predsezono z italijanskim sporedom, ki obsega Puccinija in Verdija. V tem ciklu je prišla kot prvo delo na oder »Madame Butterfly«. Dirigiral je italijanski kapelnik Egisto Tango, naslovno vlogo je pel Ana Roselle, Linkertona Taccani, Sharplessa Fregosi. Predstava je imela velik uspeh. Dunajski tisk piše o nji kot o pomembnem dogodku.

Domače vesti

* **Tajništvo samostojne demokratske stranke** naznanja, da so volilni imeniki za volitve prisodnikov in namestnikov za obrtno in prizivno sodišče v Ljubljani na razpolago pristavšem v prostorih tajništva, Kazino II. nad. med uradnimi urami, kjer jih morejo vpogledati.

* **Kongres jugoslovenskih novinarjev.** Le-tišnji kongres jugoslovenskih novinarjev se vrši v Skoplju v dneh 26. in 27. septembra. Kongresu sledi vrsta izletov po južnih krajih naše domovine. Pri tej priliki obiščejo udeležniki vse važnejše kraje, kjer so se tudi krvave bitke naše hrabre vojske, kakor tudi kraje, ki imajo posebno važnost v zgodovini Jugoslovanov.

* **Odklone naših umetnikov Parizu.** Mednarodna komisija za oceno gledališke umetnosti je prisodila sledečim nagradam: Babić-Zagreb; Grand prix, Bjelić-Beograd; častno diplomu, Zagorudnjok-Beograd; zlato medaljo, Vanjka — Zagreb; srebrno medaljo

* **V. kongres Ferjalnega Saveza v Ljubljani.** V prihodnjih dnevih, 16., 17. in 18. t. m. se bo vršil v poslopiju ljubljanske univerze jubilejni kongres Ferjalnega Saveza, omladinske organizacije, ki je vzniknila iz predvojnega, jugoslovensko-revolucionarne Počitniške zveze. Zato znači V. kongres obnem tudi proslavo 20 letnice počitniške organizacije, ki se je pred vojno začela širiti iz Slovenije po vseh krajih današnje države. Zasnovan v smernicah svoje predhodnice in na temelju ideje narodnega in državnega edinstva, propagira Ferjalni Savez med omladino ljubezen do domovine in nedebojno spoznavanje. Glavna točka v programu je izkoristiti počitnice v smotrno, higijensko, kulturno in socialno važna potovanja. Zato ga ni mesta s srednjoločko omladino, ki ne bi poslala zastopnika na jubilejni kongres. Na svečano sejo, ki se bo vršila v nedeljo dopoldne, so vabljene predstavniki oblasti in vseh kulturnih organizacij, dalje vsi prijatelji omladinskega pokreta. Ob tej priliki bo organizacija pregledala svoje 5 letno delo in se bo poklonila manom svojih ustanovnikov, borcev in mučeničkov — A. Jonka in Iv. Endlicherja.

* **Začetek novega šolskega leta.** Po zakonu o srednjih šolah se na srednjih šolah prične dne 24. avgusta razredni izpiti, ki trajajo do konca avgusta. Vpisi učencev se vrše v dneh 1., 2. in 3. septembra, dne 4. septembra pa je šolska maša. Dne 5. sept. prične redni pouk.

* **Na trgovski šoli v Novem mestu** se s šolskim letom 1925-26 ukline 1. letnik. Povernjalni izpiti se bodo vršili 31. avgusta, vpisovanje v II. letnik pa bo 5. septembra. Šolsko leto začne 6. septembra z mašo v frančiškanski cerkvi ob 9. dop. Redni pouk prične 7. septembra ob osmih zjutraj.

* **Himen.** V župni cerkvi v Zetah pri Rogatcu sta se poročila dne 11. t. m. g. Zdravko Sotošek in gospica Milica Sekirnikova. Bilo srečno!

* **Revizija državnih železniških blagajnic.** Prometno ministrstvo je poverilo šefu oddelka za blagajniško poslovanje pri državnih železnicah nalogo, da izvrši revizijo vseh železniških blagajnic in ostalih institucij prometnega ministrstva.

* **Pakotni promet v Italijo.** S 25. avgustom se prične pakotni promet z Italijo preko Sisača. Doslej se je ta promet vršil samo preko Ljubljane, zato je treba vse pakete ki naj bi se preko Sušaka poslali v Italijo, označiti s pripombo »Via Sušak«.

* **Iz vojne mornarice.** Za komandanta pomorske voje ladje »Sitnica« je imenovan kapetan fregate Bernard Jelocnik. »Sitnica« bo služila kot šolska ladja za poučna potovanja gojencev vojne pomorske akademije.

* **Angleško sredozemsko brodovje obišče Dalmacijo.** Angleško ministrstvo mornarice je obvestilo naše ministrstvo vojske in mornarice, da bo angleško sredozemsko brodovje v kratkem posejlo naše Primorje. Angleški mornarici prirede v Splitu svečan sprejem.

* **Radiofonska postaja v Bakru.** Po odredbi ministra pošte in brzojava se v Bakru v najkrajšem času ustanovi radiofonska postaja, ki bo služila potrebam državnih organov in privatnih strank.

* **Gradnja železnice v Črnigori.** Te dni so v Črni gori začeli graditi lokalno železnico od Podgorice do Plavnice ob Skaderskem jezeru, ki bo dolga 19 km. Pri gradnji je zaposleno vojaštvo. Vodstvo gradnje je poverjeno posebni komisiji.

* **Pariz-Beograd v 8. urah.** Francoska letalca Arrachart in Carol sta se prošle sredo zjutraj dvignila z aeroplanom v Parizu ter sta po osemurnem poletu preko Lyonsa in Turina ob 12.45 prispela v Beograd. Po kratkem odmoru sta poletela dalje v Carigrad.

* **Slovenski dom v Newyorku.** Med našimi rojaki v Newyorku, Brooklynu in v predmestjih se je pričela intenzivna akcija za gradnjo »Slovenskega doma« v Newyorku. Slovenska cerkvena občina o Brooklynu je prva vstopila v ta namen prispevek 5000 dolarjev. Tedaj pa so se zdravnili vsi naši tamkajšnji rojaki, ustanovili pripravljani odbor in tako je upati, da bo po vzgledu večjih slovenskih naselbin Zedinjenih držav tudi Newyork v zgodnjem času dobil svoj »Slovenski dom«. Na čelu hvalevredne akcije stoji Mr. Anton Cvetkovič.

* **Toča v ljubljanski okolici.** Kakor poročajo iz Iga, je prošle sredo divjal tamkaj hud vihar. Vsula se je tudi debela toča, ki je močno poškodovala jesenske pridelke, zlasti ajdo in proso. Tudi sadno drevje je mnogo trpelo.

* **Stenicol, najboljšo sredstvo proti stomakam.** Glavna zaloga drogerija Ante Kanc, sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

* **Velesentence dame!** Ali že poznate »Sanoform«?

* **Tuji kupci na živinskih sejmih.** V celjski okolici se po živinskih sejmih zelo oglašajo Italijani. Dočim smo o nakupih na Teharju že poročali moramo zabeležiti, da so v sredo v St. Jurju ob jz. žel. nalodili 18

vagonov goveje živine, za katero so plačevali do tri dinarje več za kilogram žive teže Celjani pa gledajo kako gre živina mimo njih.

* **Strela v kozolec.** V četrtek popoldne je za časa hude ure, ki je divjala po mestu in okolici, udarila strela v kozolec posestnika Cencla na Ostrožnem in mu upopolnila kozolec. Zgorelo je poslopje z vsem žitom in krmo, tudi vozov miso rešili. Škode je okroglo 50.000 Din. Zavarovan pa je bil nesrečni kmetovalec le za 1000 Din.

* **Prostovoljna smrt dveh orožnikov.** V Skoplju se je prošle ponedeljek v kavarni »Kosovo« ustreli orožnik Žarko Kokič, ki je neposredno poprej ustrelil tudi svojega tovariša Zdravka Višnjica. Iz listka, ki so ga našli na mizici, je razvidno, da je bil umor kakor tudi samomor izvršen v sporazumu obeh orožnikov »zaradi težkih življenjskih razočaranj«.

* **Roparski napad.** V bližini Ormoža se je zgodil te dni ob belem dnevu nenavadno predrzen roparski napad. Dejavka Marija Verh, ki je zaposlena pri iajčni ekspozitni družbi Zupanc, se je peljala na Hrvaško nakupovat jajca. Na cesti proti Zavrču blizu Ormoža sta jo nenadoma napadla dva maskirana in s samokresi oborožena moža in zahtevala od nje denar. Ko se je žena branila izročiti denar, jo je ropar potegnil z voza ter ji iztrgal listnico iz bluze in tako odnesel čez 9000 Din gotovine. Neznana napadalec sta brez sledu izginila.

* **Velike steparije odpuščenega uradnika.** Železniški uradnik Toma Boškovič, rodom iz Črne gore, je izvršil po Vojvodini prave koepenkijske. Svoječasno je bil odpuščen od beogradske železniške direkcije, kjer je bil nameščen in je prišel potem v Vojvodino ter izvršil tamkaj s pomočjo potvornih uradnih brzojav, ki naj bi izvirale od železniške direkcije v Subotici, celo vrsto steparij. Med drugim je odstavil več postajenih čelničnikov in potem sam mesto njih opravljal službo. Pri tej priliki pa je izvršil številne goljufije in poneverjenja. V največ slučajih je oplenil železniške blagajne. Često se je dogodilo, da je prišel na kako postajo kot kontrolni organ železniške direkcije, pregledal blagajne in na bone dvignil velike vsote, češ, da jih rabi direkcija. Sedaj ga je dolžeta usoda in je bil izročen novosadskemu sodišču.

Okrožni sokolski zlet 15. t. m. na Bledu

Nastopi vrsta mednar. telovadcev.

Iz Ljubljane

u— **Alojzij Korsika** †. Včeraj popoldne je umrl v Ljubljani po kratki bolezni v 79. letu starosti g. Alojzij Korsika, umetnik in trgovski vrtnar, častni član Pokrajinske zadruge trgovskih vrtnarjev, starosta slovenskih trgovskih vrtnarjev in častni član Društva hišnih posestnikov. Pokojnik si je s svojo marljivostjo, sposobnostjo in podjetnostjo ustvaril cvetoče vrtnarsko podjetje, ki slovi po vsej Sloveniji in se zadnje čase prav živahno udeleževal posebno v obrambi pravic hišnih posestnikov. Pogreb bo v soboto dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta 3 na kopalnišče k Sv. Križu, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večjemu počitku. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— **Pokrajinska zadruga trg. vrtnarjev** poziva vse člane zadruge, da se polnoštevilno udeležijo pogreba svojega častnega člana g. Alojzija Korsike, ki se bo vršil v soboto ob 4. popoldne. — Načelnik.

u— **Pevci »Ljubljanskega Zvona«.** Danes popoldne ob 4. (16.) uri pogreb očeta našega odbornika, brata Sulca iz deželne bolnice. Udeležite se spreveda! — Odbor.

u— **Najnovejša bluze, otroške in damske obleke, prapoča Krištof-Bučar.**

u— **Nocoj in jutri gremo vsi v gostinjo »Pri sodčku«, Hrenova ulica 24.** Nova natakarka! Nova kuharica! Nova gospodinja! Nov glasovnik! Samo 24 ur! Juhuhuh!!! 1642

u— **Ponočnjaki.** Šišenski ponočnjaki so neukrotljivi. Dan na dan prihajajo iz občinstva razne pritožbe radi dejanj, ki jih povzročajo ti kalilci nočnega miru. V sredo ponoči je razgrajala po šišenskih ulicah družba mladih ljudi in pri hiši št. 17 na Med vedovi cesti pobila več šip ter razmetala po tleh evetlice, ki so se nahajale na oknih.

u— **Ogenj v stanovanju.** Pekovski pomočnik Miroslav Bizelj, stanujoč na Krakovskem nasipu št. 12, je odšel v posteljo po neprevidnosti z gorčo cigareto in jo v polspanju vrgel na odejo, ki je pričela goreti. K sreči je opazil ogenj skozi okno stražnik in Bizelja zbudil. Ta je nato sam pogasil ogenj, ki bi lahko povzročil, če bi se razširil težke posledice.

u— **Policijske prijave.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1. tatvina, 1. goljufija, 3. prestopki kaljenja nočnega miru, 1. nezgoda, 1. pobeg od doma, 1. prestopke zglajevalnih predpisov, 1. sum tatvine, 13. prestopkov cestnega policijskega reda in 1. prestopke prekoračenja policijske ure.

Amateur-fotografu

živahnemu in spretnemu v posnemanju športnih in drugih momentov je dana prilika za razsežno udeleževanje, eventualno tudi proti plači. — Prvovrsten aparat in vse drugo za razvijanje slik dobi na razpolago. Nastav se prosil na upravo »Jutra« pod šifro »Agilen in iniciativen«.

Toro prsne karamele so Vaša najcenejša zdravila.

u— **Tatvina v cerkvi Sv. Krištofa.** Iz cerkve Sv. Krištofa je odnesel neznan umovnik dva medena svečnika. Storilec se je spazil v cerkev bržkone proti večeru in stikal tudi za drugimi vrednostmi okrog glavnega oltarja. Ker pa ni imel dovolj časa in se mu je mudilo, se je moral to pot zadovoljiti z manjšim plenom. Omenjeno cerkev obiskujejo tatovi očividno zelo radi in mora biti za tatvine zelo prikladna, ker je bila v zadnjem času okradena že trikrat.

Iz Maribora

a— **V jesen...** Zadnje dni je vladala v Mariboru neznanosna atmosfera sopene vročine. Že od srede zvečer pa so se začeli zbirati nad Pohorjem temni oblaki, ponoči pa je pričelo tudi polagoma rostiti. Vendar se je dušiljava sopenarica vzdržala še do večera in se razpršila šele popoldne, ko so se končno razbelseli nazromadeni oblaki med strahovitim ermenjem in bliskanjem. Par ur je bila močna ploha, da so bile ulice polne vode. Zvečer pa je že zavel hladen jesenski veter. Po dravski dolini je pritekla v večernih urah močno narasla blatna Drava. Zdi se, da prave toplote poletnih dni kot smo jih imeli zadnji čas, snoh ne bo več. Tudi jesenske klopoteče je bilo že slišati iz vlnogradov, s kostanjev pa je padalo prvo orumenelo listje. Kot viden znak bližajoče se jeseni je prispelo na trg tudi že domače grozdje in lepe breskve, kar pa je vse tako drago, da ni vredno naše kronike.

u— **Mariborski časopisi.** »Tabor«, »Marburger Zeitung« in »Straža« so uvedli v smislu tozadevnega sklepa mariborskega novinarskega kluba signiranje člankov in notic s polnimi podpisi, oziroma stalnimi šiframi, ki jih bodo imeli posamezni uredniki. S tem hočejo mariborski novinarji z ozirom na drakonike kazni v novem tiskovnem zakonu predvsem odkloniti odgovornost na tuje prispevke, obenem pa naj služijo tudi moralnemu ugledu in materialnemu stanju novinarjev, ki so bili doslej v lastno škodo kljub izredno težavnemu duševnemu poslu vedno le anonimni delavci.

a— **Pri mestnem fizikatu v Mariboru** se razpisuje mesto II. mestnega zdravnika. Prednost imajo prosilci z večletno bolniško prakso in oni, ki so že bili v upravni službi. S potrebnimi prilogami opremljene prošnje je pri mariborskem magistratu vložiti najkasneje do 15. septembra 1925. 1647

u— **Zloraba božjih poti.** Ker mariborski voditelji klerikalcev vidijo, da jih nočejo več poslušati ljudje na političnih shodih, izrabljajo zadnji čas vedno pogosteje tudi cerkve za politična zborovanja. Na nedeljo 23. avgusta je vsako leto veliko romanje na Urško goro. Tiste romarje, ki se želijo tam v gorskih višavah posvetiti par ur Bogu, hočejo klerikalni poslanci Dr. Gosar, Pušenjak in Žebot moriti s političnimi govori. Klerikalni listi bodo pa potem lagali, kake ogromne množice so prihitele na njihov shod na Urško. Podoben tam-tam pripravljajo za 7. septembra pri cerkvi Sv. Križa nad Mariborom. Tudi za te reči bi bil torej potreben kancelarograf, da se ohrani vsaj pljetoča naših doslej izdanih romanj, ki jih hočejo oskruniti kupčijski agenti.

u— **Zopet prekinjena elektrika.** Po daljšem presledku je bil Maribor včeraj popoldne zopet precej časa brez luči. Kakor hitro je pričelo gmeti, so morale industrije zastati, ker so električni tok prekinili. Kakor nam poročajo iz vrst strokovnjakov, pa tega prekinjenja res ni kriva Pala, ampak indirektno mestno električno podjetje, ki še ni izvedlo že pod vodstvom g. Kejžarja svoječasno pripravljene sporednega omrežja, katero bi bilo treba samo prikopljati, pa bi imeli potrebno rezervo za slučaj poškodbe ob neurju. Občini bi priporočali, da s strokovnim nadzorstvom čuva interese občanov z mestno elektriko. — Za nedeljo dne 16. avgusta je električno podjetje že sedaj napovedalo prekinjenje toka od 7. do 14. ure.

Iz Celja

o— **Imenovanje sanitetnega referenta.** Gospod dr. Anton Schwab, ki je že doslej vršil posle srezkega sanitetnega referenta v Celju, je bil imenovan za stalnega sanitetnega srezkega referenta.

o— **Vabilo gledališkimi diletantom in novincem.** V mestu in v okolici občini je po zatrdilu igralcev — diletantov več sposobnih moči, katere bi kazalo pritegniti na oder mestnega gledališča. Na žalost so pri nas razmere take, da smatramo vsako reč za politično in jo s tega vidika prosmatramo. Na zadnjem sestanku igralcev, ki se je vršil v mestnem gledališču v tork zvečer je bilo očividno poudarjeno od predsedstva dramatičnega društva, da politika ne sme priti v gledališče in da ji Talijin hram ne bo nikoli odprt. Za to žive v zmoti vsi oni, ki jih kakršnikoli pomisleki ovirajo priti na oder ali pa jih celo odvrtaajo od gledališča. Kdor čuti v sebi zmožnost za sodelovanje je dobrodošel, ker političnih in socialnih razlik ne sme biti. Oleda se le na umetniški in moralno zmožnost.

o— **Preuredba mestnega kina.** Mestni kino bo popolnoma preurejen. Dvorana je sedaj dolga 16 metrov, a prizida se še 9 metrov dolžine. Z delom so že začeli, vendar pa se bo v kinu še igralo kakih 14 dni. Pač pa potem cela dva meseca ne bo predstava. Kino bo imel lepo prostorno čakalnico od sprednje strani, a tam, kjer se sedaj raz vija pred našimi očmi film, bo aparat, ki bo metal projekcijo na steno, ki je sedaj gledalca za hrbtom. Vse bo torej ravno narobe. V dvorani, ki bo preurejena, bo okoli 400 sedežev, med njimi 72 lož v treh vrstah in med temi šest lož po dva sedeža, popolnoma separiranih. Dvorana bo okusno preslikana s primernimi motivi.

o— **Jezuiti v Celju.** Naša vest, ki smo jo objavili te dni o novem samostanu, ki se snuje v Celju, se potrjuje, dasi je je treba morda drugače formulirati. Pri Marlijni cerkvi se nasele jezuiti in sicer še to poletje. Če pa nameravajo ustanoviti samo hospic ali res mislijo na nakup cele hiše, ki je že za Jožefovih časov bila samostan, pa sedaj še ni znano.

o— **Vročli dnevi — vroča kri.** Vročli dnevi so nekaterim ljudem še bolj razpalili že itak vročo mlado kri. V nedeljo popoldne sta dva neznanca pri belem dnevu na Ljubljanski cesti tik za mestom zavratno naskočila ključavnčarskega pomočnika g. Adalberta Jeraja iz Celja, ga vrgla na kup kamena, potem pa v jarek za cesto. Jeraj se je precej potolkel. — Istega dne se je vršila pri Jančju na Babnem orlovski veselici, ki je dala povod, da so neznanci neprijetni gosti tako zdelali srenjskega predsednika Orlov, da so ga hudo poškodovanega morali spraviti v bolnico.

o— **V kopol od kapi začet.** V sredo okoli 15. ure se je kopal v kopalnišču »Dinosa« na Bregu 34 let stari monter Karel Seibt iz Gradca, ki se je mudil že nekaj dni pri svoji zaročenki, gđ. Golobovi v Gaberju na obisku. Dasi je bil drugače zdrav, ga je začela v vodni kap, da se je takoj potopil. Njegovo truplo so spravili takoj na kopno. Dognali so, da je Seibt umrl za kapjo in da je šele potem utonil.

o— **Argument s sekiro.** V javno bolnico v Celju so pripeljali iz Ljublje pri Mozirju 63 let starega Janeza Mežnarja, ki je dobil v prepiru tako hud udarec po glavi, da mu je narahal lobanjo. Mežnar je zelo nevarno poškodovan.

o— **Prot škrlatci.** Te dni se je zopet vršilo na magistratu posvetovanje, kako uspešno pobijati škrlatlico in jo popolnoma zatreti. Sedaj sicer ni v mestu in okolici nobenega slučajja, a ta zavratna bolezen se skoro vedno pojavlja, ko bi trebalo otvoriti šole.

Iz Trbovelj

u— **Imenik porotnikov je na vpogled.** Imenik porotnikov za l. 1926. se je sestavil ter leži do 18. t. m. v občinski pisarni vsakomur na vpogled, z dostavkom, da je vsaki prizadelet osebi mogoče tekom tega časa pismeno ali ustmeno na zapisnik pri občinskem uradu ugovarjati, da so zakonito pripuščene osebe ali se zamolčale ali pa dokazati vzroke opročenja v smislu zakona § 4 z dne 23. maja 1873. g. drž. zak. št. 121.

u— **Za prometni razvoj Trbovelj.** Pretekli dne se je vršil komisijonalni ogled okrajnega zastopa za novo cesto, ki se ima spojit z okrajno cesto Sv. Marka do ceste, ki pelje v St. Pavel in v Savinjsko dolino. Doslej se je uporabljala skoraj nemogoča cesta skozi Gabersko in Podmejo. Nova cesta bo znatno pripomogla k razvoju prometa iz Trbovelj v Savinjsko dolino.

u— **Cesta od Sokolskega doma do Pusta** se prenavlja in bo dobila prav trden temelj. u— **Zivinorejska razstava v Trboveljah.** Ob priliki sejma dne 18. oktobra t. l. se bo vršila v Trboveljah Zivinorejska razstava, pri kateri se bo predvajala živina. Na to razstavo opozarjamo vse zainteresente, posebno pa kmetovalce iz bližnjih občin.

u— **Veseliče za praznike.** Dosedaj so napovedane sledeče veselice: stavbinske za druge »Lastni doma«, ki ima veselico v soboto 15. t. m. v klerikalnem Društvenem domu; socialdemokratske »Svobode«, ki pride v nedeljo 16. t. m. javno telovadbo in nato veselico v gostilniških prostorih Delavskega doma; končno pa še veselica v gostilniških prostorih g. Ivana Božiča na Ojstrom istega dne. Vendar še ni izključeno, da bo prijavljena še kakšna veselica.

u— **Socialdemokratski Delavski dom** je otvoril svojo trgovsko podružnico v hiši g. Stiha.

Iz Primorja

o— **Naval letoviščarjev na Tolmin** je letos naravnost velikanski. Letoviščarji so seveda sami Italijani, Tržačani in Goričani.

o— **14 ur se je vozil, potem pa je kočijažu** ušel neki Gaetano D'Assenzio, ki je najel v Trstu javno kočijo ter oškodoval izvožčka Clova za 340 lir. D'Assenzio se je vozil okoli mesta, obiskal je Škedenj, Barkovlje, gostilno pri Lovcu ter se je povsod pokrepčal, na koncu pa je izvožček ušel. Clova je prijavil lopovščino policiji, ki sedaj išče krivca.

o— **Pred gospodarsko katastrofo istrske dežele.** Tržaški list »Istarska Rijeka« objavlja v svoji zadnji številki od 6. julija obupen članek, v katerem popisuje neugodne gospodarske razmere v Istri. Pisec pravi: »Naši kraji so že zdavno znani kot bedna dežela. Slaba zemlja, omejena količina in neugodna zemljepisna lega — to so poglavitni vzroki istrske bede in reve. Istrski kmet ni poznal nikdar izobilja. Živel je vedno v revščini. To stanje pa se je v zadnjih letih še bolj poslabšalo. Prišla je brezposelnost, slabe letine, davki in druge nevolje. Letos se je temu pridružil še slabo vreme

s katastrofami, ki ga spremljajo. Naš življenj je težko udarjen, pogoden v življenjski živce. Odpovedala bo celo vinska letina, zadnja nada zdesetkovanega istrskega seljaka. Peronospera je uničila vinograde, pobrala listje s trti in pokrila ž njim zemljo. Naš narod drvi v gospodarsko propast, če mu v zadnjem trenutku ne pride pomoč. — Toda odkod naj pride ta pomoč v obupnem trenutku? Menda vendar ne od tistih, ki so Italijo pahnili v nered in povečujajo njeno gospodarsko nesrečo s tem, da pustošijo njeno zemljo in uničujejo imetje svojih grodnorodnih sodržavljanov

če ne verjamate, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ traja kakor štirje pari drugih. Zato kupite eden par in pričljajte se. Dobivajo se v prodajalnah. 20-17

Odmevi trgovine z dekleti

Predlog za odpravo vseh javnih hiš.

Seč naravnostnega odseka policijskega ravnateljstva v Zagrebu, Vladimir Vasiljevič, namerava v zvezi s škandalozno afero trgovine z dekleti, ki je bila odkrita predvsem po njegovi zaslugi, staviti ministrstvu za notranje stvari in socialno politiko konkretn predlog glede zatvoritve vseh javnih hiš v naši državi. Svoj predlog bo utemeljeval s tem, da so javne hiše v prvi vrsti krive velike nemorale, ki se razširja pri nas, ker javne hiše brez kontrole kupujejo mladolletna dekleta in s njimi trgujejo. Vse to bo dokazal z obsežnim materijalom, katerega je zbral povodom odkritja te najnovejše trgovine z dekleti in s svojimi velikimi izkustvi, ki si jih je pridobil kot šef naravnostnega odseka zagrebške policijske direkcije. Značilno je, da se za škandalozno afero, ki pride v kratkem pred sodišče, zanimajo zelo zlasti zdravniki, sociologi, pravniki itd.

Naravnostni odsek zagrebške policije in sodišče dobivata vedno več anonimnih prijav od deklic, ki so bile pred gotovim časom istotako prodane v javne hiše, a so se pozneje same osvobodile. Vse navajajo, na kako podle in rafinirane načine so jih brezvestne zvodnice pogasile v nesrečo. Ena izmed njih izjavlja, da bi bila pripravljena nastopiti celo kot priča pred sodiščem, a se boji, da bi prišlo potem njeno ime v javnost ter bi izgubila svoje sedanje mesto, katero zavzema kot poštno dekle in uradnica in pisarni neke zagrebške trgovine.

Krava — pijanka

Francoski listi poročajo o nenavadnem slučaju krave, ki se je opila z žganjem. Krava je last cestarja Presseja, stanujočega v Bretanji, občina Colliège. Blizu tega kraja ima posestnik Bertrand daleč naokoli znano žganjarstvo. Nekega dne je cestarjeva krava zšla v skladišče žganja in je začela piti iz vočje posode. Ko so prihileti ljudje in so hoteli žival odstraniti, je krava pokazala vso svojo renitenco ter se ni hotela pokoriti. Bila je pač »pijanka kot krava«. Mukala je kakor ne poročajo zgodopisci še o nobeni tovarišici rjene vrste, dvigala je zadnje noge in brcala neumisljeno okolu sebe ter se brezumno valjala po tleh. Z veliko muko so jo prignali v domači hlev, kjer se ni hotela nikakor pomiriti. Šele po dolgem času je prišel spanec, kateremu se je morala ukloniti.

Ko se je krava streznila, je nastala — pravda, in sicer zavoljo krave. Posestnik, kateremu je žival popila pol kotla rakije, je tožil imejtelja krave radi škode, katero mu je žival napravila; lastnik krave pa je tožil žganjekuharja, češ, da mu je izpridil žival s svojo piščo. Pred sodiščem sta oba moža pogorela. Sodnik je izjavil, da krava ne spada pod paragrafe in da je škoda vsakega pravnika v tej zadevi. Kako sta se nato oba nasprotnika razšla, ne vemo, ampak zgodba spominja zelo na fantastične izmišljotine, ki so zopet neverjetne v toliko, v kolikor sta navedena v poročilu oba prizadeta posestnika, lastnik krave in žganjekuhar z lastnimi imeni. S tem pa je vsakomur dana prilika, da se na licu mesta prepriča, če se je krava res opila z žganjem ali če so si dogodek izmišlili reporterji francoskih listov, ki so bili v zadregi za zabavno gradivo.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 13. avgusta 1925.

Ljubljana, 306 m nad morjem

Kraj onazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	766.4	16.8	sever	dež	27.8
Ljubljana . . .	14.	767.0	14.0	sever	brevz.	
Ljubljana . . .	21.	766.8	15.9	sever	obl.	18.0
Zagreb	7.	764.3	21.0	sever	brevz.	18.0
Beograd	7.	762.6	21.0	sever	pol. obl.	
Dunaj	7.					
Praga	7.	766.7	18.0	sever	več. obl.	4.0
Inomost	7.					

Solnce vzhaja ob 4.58, zahaja ob 19.10, luna vzhaja ob 23.59, zahaja ob 14.51. Barometer nestanovit, temperatura nižja.

Dunajska vremenska napoved za petek 14. avgusta: Manj oblačno, več

Iz življenja in sveta

Dr. Otakar Kukuća umrl

V torek 11. t. m. popoldne se je pripeljal prof. dr. Otakar Kukuća v avtomobilu s svojo rodino v kopališče Grafenberg v Sleziji, da si ogleda Priesnitzov sanatorij. Zvečer je odšel na promenado. Naenkrat se je zgrudil in kmalu nato umrl. Kap je pretrgala nit življenja enega največjih sodobnih kirurgov. Pokojni je bil učenjak svetovnega slovesa. Njegovo obzorje v kirurgiji je bilo široko, spomin izboren. Delal je do zadnjih dni svojega življenja in njegovo delo je za človeštvo, za napredek moderne kirurgije trajne vrednosti. Bolehal je že dalj časa, toda to ga ni oviralo, da bi vestno ne izvrševal svojega priljubljenega poklica. Čutil je, da ima slabo srce, pa je vendar predaval in dajal svojim pacientom nasvete, kako naj se zdravijo. Predaval je sploh zelo rad. Njegova predavanja so bila vedno logično in strokovnjaško zasnovana, v njih je nudil slušateljem najboljše, kar si je pridobil s neumornim in uspešnim delom na polju kirurgije. Kukuća je bil absolutno znanstvena avtoriteta. Kot vodja kirurške klinike na praški Karlovi univerzi je bil zelo strog in vesten. Zahteval je, da mora biti vsako delo temeljito in dovršeno. Vsaki boleznij se je skušal priti do dna. In iz te dobre lastnosti je nastala večina njegovih znanstvenih del. Že kot mlad zdravnik se je mnogo pečal z urologijo ter je napisal l. 1894. poleg drugih strokovnih del obširno monografijo o človeškem mehurju.

Študij urologije mu je dal inicijativo za drugo veliko delo o bakteriologiji, za razpravo o takozvanem bacilu pyocyanesu. To delo je izšlo l. 1897. v razpravi Češke akademije v Pragi. Posebno pa ga je zanimala vse življenje kirurgija trebušnih organov. Mnogo za sluz je pridobil pri lečenju telesnega zaprtja, ki ima včasih za posledico tudi smrt. Kukuća je rešil ta problem eksperimentalnim potom ne le v kemičnem inštitutu prof. Horbaczewskega v Pragi, nego tudi pri prof. Neckem v Petrogradu. Za svoja dela na polju kirurgije je dobil priznanje raznih znamenitih kirurgov. Tudi za lečenje raznih bolezni na ledvicah mu mora biti človeštvo hvaležno.

Znanstvenih del, razprav in knjig je napisal Kukuća v češčini, nemščini in francoščini 40. Zelo obsežne so njegove monografije: «Pathologija in terapija črevesnega vnetja (1913.)», «Pathologija in terapija telesnega zaprtja (1921)» in za tisk pripravljena knjiga «Bolezni požiralnika in želodca». Njegovo javno in klinično življenje je bilo vedno vzorno. V mnogih ozirih je dosegel največje uspehe tako, da je obrodilo njegovo delo zelo bogate sadove. Zdravniška veda je izgubila z njim enega najodličnejših zastopnikov.

Pokojni Kukuća je bil rojen 2. februarja 1867. v Jičini, kjer je bil njegov oče zdravnik. Gimnazijo je dovršil v Jičini, medicinsko fakulteto pa v Pragi. Študiral je tudi pri prof. Albertu na Dunaju. Za doktorja medicine je promoviral leta 1890. Od l. 1894. do 1899. je bil asistent češke kirurške klinike. Leta 1897. se je habilitiral, nakar je odstopoval v Zedinjene države in Rusijo. Leta 1901. je bil imenovan za izrednega, leta 1904. pa za rednega profesorja kirurgije kot Maydlov naslednik. Letos je bil izvoljen za rektorja Karlove univerze.

Vremenske prekucije

Pred par dnevi so listi poročali, da je dosegel vročinski val špansko deželo. Kmalu nato je zavladala neznosna vročina tudi v naših krajih. Zadnji dnevi so bili soparni, da niso mogli ostati brez posledic. In res, predvčeraj in včeraj so divjale na kontinentu nevihte, ki so zahtevale težke žrtve.

Na Nizozemskem se je dvignila v pokrajini Gueldre dne 10. t. m. velika nevihta, iz katere se je izcimil ciklon. Tako silovitega pojava ne pomnijo na Ni-

zozemskem niti najstarejši ljudje. Vrtnec je uničil polno tehničnih naprav in je malo manj kakor izbrisal z zemeljske površine naselbine. Burcule, Didam, Doetichem, Oldenzaal in Hengel. Vasi Burcule in Need sta zelo poškodovani. Centrum ciklona je bil v Burculeu, kjer je vrtnice usmrtil štiri osebe. Od 5000 prebivalcev jih je ostalo nad polovico brez strehe, nad 200 pa je težje in lažje ranjenih. Skoda, katero je povzročila vremenska katastrofa, cenijo veččaki nad štiri milijone holandskih goldinarjev. Župan iz Burculea je prošil pri reševalnih delih za vojaško pomoč.

O nenavadni vremenski katastrofi prihajajo dalje poročila iz Unterseena v Slezijav-Holštajnu. Dne 10. avgusta je divjal v tem kraju vihar z nalivi. Burja je bila tako močna, da je odkrivala strehe ter jih dvigala v zrak. Skoraj nobeni hiši ni ostal ohranjen dimnik; veter je vse porušil. Na cestah je hurja prevračala voze, ki so bili naloženi s senom, v gozdovih pa so padala stoletna drevesa. Žetev, kolikor še ni pod streho, je uničena. Pokrajina izgleda zelo žalostno. Vse je v temi, ker je neurje razdejal tudi električno centralo. V mnoga poslopja je udrla voda. Ponesrečenecem je moralo priti na pomoč gasilstvo, ki je vodo plalo iz poplavljenih prostorov. Mnogo oseb je bilo poškodovanih ter so jih morali izročiti v zdravniško oskrbo. Poleg ljudi je zahteval vihar svoje žrtve tudi pri živini; mnogo jih je utonilo v valovih med strahovitim nalivom.

Dne 11. t. m. zvečer je obiskala nepričakovana nevihta Prago. Izbruhnila je okoli 11. ure zvečer. Neurje se je privleklo od treh strani ter je doseglo višek v gosti toči, ki je pokrila ceste in ulice z debelo plastjo ledenih zrn. V par sekundah je izgledalo mesto kakor da ga je pobelil sneg. Ponekod je vdrla voda v podzemne prostore ter je zalila kleti, da so jih morali izprazniti s sesalkami. Neurje je napravilo ogromno škodo zlasti v sadovnjakih, kjer je sadna letina težko prizadeta.

Novi "slučaj Baudelaire"

Naenkrat se je «slučaj Baudelaire» pojavil iznova, po 67 letih miru. Novi «proces Baudelaire» je na vidiku. Poesnik «Fleurs du mal» je bil namreč 30. avgusta 1857 obsojen na kazen 300 forintov in založnisko je bilo s sodbo naročeno, da mora odstraniti 6 pesmic iz imenovane zbirke. Teh šest pesmic je namreč «nesramnih», kar je sodišču znano ali «notorično», tudi brez izvedencev.

Sodba datira izza veljavnosti enega najbolj reakcionarnih francoskih tiskovnih zakonov, 25 let pred veljavnim zakonom iz l. 1881.

Kvišku stremeč policijski komisar in pridani «rileci» po starih aktih je pred nekaj meseci izvohal, da ta sodba še velja. — Kljub temu se pa francoski založniki zanjo ne brigajo! Strašno! In policija je takoj nato zaplenila pri nekem pariškem antikvariju celotno, nečrtno, izdajo Baudelaireovih «Fleurs du mal» z ominoznimi šestimi pesmicami vred. «Slovenčev» kritik kratkih kopalnih oblek bi imel svoje veselje nad pariško policijo.

Lastnik knjige je seveda protestiral. «Družba Baudelaireovih častilcev» ga je energično podprla. Njen predsednik Victor Emile Michelet, je najel sprtnega odvetnika pri apelacijskem sodišču, žensko, gospo Tetreau-ovo, da brani zaplenjena dela proti trapasti in zastareli sodbi. Pojavi se tudi vnuk prvega založnika zaplenjene knjige, gospod Poulet - Malassis, in se pridruži zahtevi po razveljavitvi sodbe kot zasebni udeleženec.

Zamotan slučaj!? Kajti sodniki so med Scilo in Karibodo. Ali naj obnovne proces in razveljavijo prvo sodbo? Potem bi postavili svoje ranke kolege in prednike na laž in hm, kaj bi rekla stanovska čast? Ali pa bodo potrdili prvo sodbo, potem moralo zapleniti vseh 22 francoskih izdani Baudelaireovih «Zbra-

nih spisov» la vsa druga izdanja «Fleurs du mal»! Kajti povsod najdeš omih šest pesmic, hu — hu! Da, to bi francoski gospodje sodniki gotovo storili, toda prizadetih je 22 največjih francoskih založništev, in škandal je že danes velik!

22 živih založnikov ali 4 mrtvi sodniki! «Kultura» ali «paragrafi»? Duh ali črka? Kdo bo zmagal?

Pravzaprav — kdaj bomo v Ljubljani dobili takšen malhen proces? Od blamaže s Prešernovo muzo dalje in odkar je zgorela prva naklada «Erofike», še nismo imeli resničnega kulturnega škan-dalčka. Zato je že čas, da se kdo odloči. Passji dnevi potekajo, ruit hora. Tista zadeva s škofom Hrenom in njegovo kuharico itd. je nekoliko antikvirana. Kaj, če bi se le kdo odvažil, sedaj, ko imamo nov tiskovni zakon?

Konzularne tatvine

Listi poročajo o senzacionalnih konzularnih tatvinah, ki so se izvršile zadnje čase v veliko škodo poljske republike. Vodja pisarne v Newyorku, Marksi, je ukradel iz konzularne blazinice 5 tisoč dolarjev in izginil. V Lipskem se je na podoben način oprostil svojega službovanja konzularni uradnik Bougucki, ki je odnesel s seboj 120 tisoč nemških mark. V Essenu so prišli konzularni organi na sled slepariji, ki jo je zagrešil neki uradnik. Prisvojil si je 40 tisoč zlatih mark poljskega državnega denarja. V Bratislavi je pobegnil konzularni nameščeneč s 55 tisoči zlatih mark gotovine; slične tatvine so javili v Varšavo tudi konzulati v Monakovem in Berlinu. Vse te slučaje pa je očitno prekosil poljski konzulat v Hamburgu, kjer se je izkazalo, da so si nakupili s krvavim denarjem poljskih emigrantov uradniki krasne vile in palače ter avtomobile. Poljski listi radi teh dogodkov hudo napadajo vlado. Zunanje ministvo varšavsko je uvedlo energično preiskavo ter ukrenilo vse potrebno, da se podobni slučaji v bodoče ne bodo ponavljali.

Varšavsko časopisje se v zadnjem času obširno bavi tudi s korupcijsko afero poljskega poslanika v Washingtonu, Wroblewskega. Varšavska vlada je moza pred nekaj dnevi odpoklicala z izgovesta službenega mesta, ker se je izkazalo, da ni bil čistih rok pri porajanjih za poljsko posojilo v Ameriki. Wroblewski se je dal pokupiti ter je sklenil na račun svoje vlade denarna posojila na takšen način, da je zaslužil pri tem masne vsote. Z denarjem si je nabavil razkošno vilo v Biarritzu. Proti Wroblewskemu je uvedeno kazensko postopanje.

V Berlinu vzbuja že nekaj dni splošno pozornost pobeg bolivijskega konzula Herzberga, ki je imel velikkanske dolgove. Herzberg je menda izemil v Italijo. Vizum zase in za svoje družinske člane si je preskrbel že pred časom. Ušel je, ko so se upniki naimanj nadejali njegovega bega. Kriminalne oblasti so izdale za Herzbergom tiralice.

Indijski fakir omamili dvajset zdravnikov

«Narodni Listy» poročajo iz Pariza: Dne 8. t. m. je bilo dvajset zdravnikov, Američanov, Francozov in Angležev navzočih pri produkciji indijskega fakirja Tera Beya v Salle des Fêtes v Parizu. Tera Bey se je dal zapreti v zabojo, na katerega so nasuli nad štiri metre visoko peska. Na zaboj so potem postavili še drug zaboj, istakotakota napolnjen s peskom in nato so zopet vse zasuli tako, da se je dvigal na tleh le visok kup peska.

Prvotno je bilo določeno da ostane fakir pokopan dvajset minut, toda ker je nekdo med gledalci protestiral, češ, da so čas nepravilno šteli, so pridali še štiri minute, nakar so kup podrli in dvignili fakirja iz zabojca. Zdelo se je, da je mrtev, toda hip-

ma je odprl oči, pogledal naokoli in kmalu sočil med gledalce ter jim razdeljeval majhne listke, o katerih je trdil, da zmagajo tisti, ki jih nosijo pri sebi, prorokovati bodočnost. Zdravniki je nenavadno osupnil še drug Beyev komad. Položil je na mizo živega domačega zajca, ga z roko pogladil po hrbtu, in žival je prenehala dihati ter je bila kakor mrtva, kot sta dva zdravnika točno ugotovila. Čez štiri minute je Bey žival zopet vzbudil k življenju. Nato si je dal fakir vbadati dolge žebelje v lice, hrbet in v roke. Občinstvo in zdravniki so strmeli nad tem, da se skoro sploh ni pokazala kri, ko so žebelje izdrli. Zasadili so mu v telo tudi dolg tenak nož in fakir se je nasmehnil, ko so mu ga izdrli. Prav tako so se mu posrečile tudi vse znane produkcije svetovno znanih jasnovidev. Tera Bey je občinstvo tako omamil, da si niti zdravniki niso upali podati naravne razlage teh pojavov.

× Velik vihar na Nizozemskem. Iz Burcule na Nizozemskem poročajo, da je tam te dni divjal velik vihar, ki je napravil po mestu ogromno škodo. Trajal je samo četrt ure in vendar ni ostala nobena hiša nepoškodovana. Stolpa protestantske in katoliške cerkve je vihar prevrnil. Mesto samo je v nepopoljštem stanju. Po cestah leže kupi kamenja, nanečeno dreve in razni kosi pohištva. Mnogo hiš je brez strehe.

× Za vroče dneve. «Češke Slovo» ponatiskuje tole vest poljskega lista «Polek Katorik»: V Berlinu so se pred kratkim pogovarjali konservativni angleški parlamentarci o ustanovitvi poljskega kraljestva. Angleži so predlagali Poljakom, naj si izberejo monarhistično državno obliko in za kralja drugega sina angleškega kralja, voj-

vodo Yorškega. Ta vojvoda naj bi poročil kako poljsko aristokracijo; svoje otroke bi moral vzgojiti v poljskem duhu. Civilno listo bi plačevala Velika Britanija. Anglija hoče tudi izposlovati Poljski velike mednarodne ugodnosti. «Češke Slovo» pravi nadalje, da kroži po Poljskem govoric, da nameravajo Angleži šimprej vzpostaviti monarhijo tudi na Madžarskem. V koliko je jemati te vesti resno, so vidni že iz tega, da je vojvoda Yorški, ki je baje pretendent za poljski prestol, že od aprila 1923 poročen z lady Elizabeto Bowes-Lyonovo.

× Nov avtomobil? Najznamenitejše avtomobilske in petrolejske družbe v Ameriki delujejo na ustvarjanju novega avtomobila, ki bo baje vzbudil popolno revolucijo. Dela se udeležujejo med drugimi zlasti družbe: General Motors, Standard Oil, Dupont in Chemicalcor. Inženjerji General Motors Company potrjujejo, da se vsi še že poskusi z novim tipom avtomobilov, ki tehta približno 500 kg in da se bavijo petrolejske družbe, zlasti Standard Oil Co. s tem, da izumijo novo gorivo. Dosedanje skušnje s tem novim gorivom, imenovanim «Synthol», so bile zelo uspešne. Baje je to produkt petroleja, premoga in lignita.

× Mrtev šofer v avtomobilu. Pred par dnevi se je peljal z avtomobilom šofer Karol Vostry iz Chemnitza na Saksonskem v Prago, kjer je imel oddati vozilo. Naenkrat pa je sredi poti ostel zavrl voz in se ustavljal kraj ceste. Ker dolgo ni nihče stopil z avtomobila, so pristopili ljudje, ker se jim je to čudno zdelo, in ugotovili, da je šofer mrtev. Sedel je na svojem sedežu in krčevito držal za krmilo. Zadela ga je kap. Vozil se je sam.

Domače ognjišče

Shranjevanje vkuhanega sadja

Glavni pogoj za ohranitev vkuhanega sadja je primeren prostor za shranjevanje. Ta prostor bodi zračen, hladen in temen. Znano je, da se za to ali ono zdravilo prodaja v temnih steklenicah, ker bi vplivanje svetlobe škodovalo vsebini. Seveda ni v vsakem stanovanju na razpolago primeren prostor. Če je zračen in hladen, pa ni temen. V tem slučaju si lahko pomagata. Pokrij kozarce in steklenice z lahkim, temnim blagom. Volnene težke pogrnjalke ali zavese niso primerne. Na ta način je sadje očuvano svetlobe, obenem pa tudi prahu. Vsake 2-4 tedne iztepi pogrnjalke in nato zopet pokrij.

Gumijev ali sladkorne madeže pomoči z vodo, pustite, da voda izhlapi in to ponavljaj toliko časa, da se izloči gum. S priloženo leseno palčko ostragaj previdno, da pri ne trpi, to večkrat ponovi. Potem očisti še s čisto vodo in osuši s čedno krpo. Ako se je barva prta kaj poškodovala, pobarvaj tisto mesto s pastelnim barvilom.

Za nego kože se priporoča kumarčno mleko, ki se ga dobi v vsaki drogeriji. Lase po obrazu pa odpravljaj z elektroizolnim postopanjem in Röntgenovimi žarki.

Nadežne muhe preženete najlažje, ako pokaditš kuhinjo in sobe z brinjem in peškom. Dobro sredstvo je tudi, ako skuhaš stolčen poper v mleku, kateremu dodaš nekoliko sladkorja ali medu. Skuhano goščo zlij na krožnik ali pivnik. Muhe takoj poginejo.

Klisca izborna sredstvo za čiščenje medenih predmetov. Natresi na predmet, ki ga hočeš očistiti, finega peska, vzemi pest kislih listov ter z obojnimi krepko drgni predmet. Potem pa z volneno krpo še enkrat pobriši.

Naravno vino ili z vodo mešano spoznaš, ako vržeš vanj hrusko ali jabolko. Ako pade sad na dno, je vino naravno, če pa plava hruska ali jabolko na vrhu, je vino mešano z vodo. Ako vržeš brinjeve jagode v vino in ostanejo iste na vrhu, je vino brez vode, ako se potopje, je vino zmešano z vodo. Poskušaš tudi tako, da namažeš slamnato bilko dobro z oljem, obrisi olje nato z bilke in jo pomoči v vino. Ako je v vinu voda, zapaziš na bilki kapljice.

Pivo očistiš ako stresiš v pivo žgano sol, ki napravi pivo takoj čisto.

Črvi se ne zaredijo v stru, ako položiš med njega krčevce ali sv. Janeza rožo, ako so se pa že zaredili, jih prežene duh krčevca.

Jeklo utrdiš in omehaš. Ako ugasiš razbeljeno jeklo v mrzli vodi, postane jeklo zelo trdo. Ako pa napraviš lug iz hrastovega pepela in neugašenega apna ter ga čez

dve ure precediš, položiš vanj jeklo in ga pustiš v lugu 14 dni, postane zopet mehko.

Kepe. Zavri ½ l mleka, v katerega daš za jajce velik kos masla nekoliko soli in 2 žlici sladkorja. Primešaj polograma 25 dkg moka, tako da nastane precej gostljato testo. Vzemi ga iz lonca in shladi v skledi, zmešaj ga s tremi do štirimi jajci in nekaj sladkorja in ako hočeš, pridaš še nekaj sesekljane citronine lučine. Iz te zmesi napravi okrogle kepe, katere očvri v razbeljeni masti zlatorumeno. Vzemi jih iz masti, daj v gorko skledo in potresi s sladkorjem.

Fizolova torta. Skuhaj 15 dkg belega fižola, odeedi ga, pasiraj in shladi piré. Medtem zmešaj 8 rumenjakov s 14 dkg vanilijevega sladkorja penasto in gosto, dodaj fižol, potem 7 dkg belih žemljinih drobtin, 10 dkg moka in sneg iz 4-5 beljakov. Speci 3 liste iz te mase in pomazane z marelčno marmelado jih zloži skupaj in prevleči z vanilijno glazuro. Okrašiš lahko z majhnim vkuhanim sadjem.

Kako prežene mravlje iz kuhinje, shrambe in stanovanja. Razredči za 3 dni narje pivarniškega kvasa v 2 litrih vroče vode in dodani 20 dkg umetnega medu. Namoli v tej tekočini krpe, ter jih položi tam, kjer se nahajajo mravlje. Sladki vonj privabi mravlje na krpe, kjer poginejo.

Močno krvavljenje iz nosu hitro ustaviš s sledečo tekočino: daj v steklenico 120 g čiste vode in raztopi v njej 2 g kloroforma. Pomoči v to raztopino nekaj bombaža in zamaži z njim nosnico.

Biserne predmete očistiš, ako daš bele ilovice v skodelico in toliko vode, da nastane gosta kaša, katero namaži na košček volnene krpe in zadrgni z njo biserne predmete. Za končno odrgnjenje vzemi zopet čedno volneno krpo, katero vtakni v fin prah morske pene.

Kako popraviti rokavice iz platenine. Bombažaste rokavice imajo nedostatke, da se kaj hitro strgajo na koncu prstov. Krpanje na malem jaječem krpalniku je zelo mučno, zahteva precej časa, dobrih oči in končno še vse delo ne izgleda čedno. Rokavice pa so kakor nove, če jih popraviti na sledeči način: Najprvo jih operi v mlačni vodi, dobro speri, močno ožmi in obesi na zračnem prostoru, da se hitro posuše. Pol suhe zlikaj na obratni strani, vsak prst nekoliko nategni. Nato odstrij raztrgano, tako da dobi prst na lahno koničasto obliko. Seveda smeš odrezati le toliko, kolikor je neobhodno potrebno. Na sive se ti pri rezanju ni treba ozirati. Vzemi fino šivanko in enakobarveno nit in zašij za en milimeter od roba.

A. Kuprin:

Bezgov grm

Nikolaj Jevgrafovič Almazov je komaj pričakoval, da mu je žena odprla vrata, in, ne da bi slekel površnik, je v čepici odšel v svoj kabinet. Ko je žena zagledala njegov namrgodeni obraz s stisnjenimi obrvmi in z nervozno spodnjo ustnico, je takoj spoznala, da se je dogodila velika nesreča. Molče mu je sledila. V kabinetu je Almazov postal kratko minuto na istem mestu s pogledom, uprtim nekam v kot. Potem je izpustil iz rok portfelj, ki je padel na tla in se odprl, sam pa se je vrzel v naslanjač in zlobno hrustnil s sklenjenimi prsti.

Almazov, mlad neobogat častnik, je obiskoval predavanja na akademiji generalnega štaba in se je pravkar vrnil odondot. Danes je bil predložil profesorju zadnjo in najtežjo praktično nalogo — instrumentalni posnetek pokrajine.

Vse iztepe je doslej prebil srečno, in samo Bogu in ženi Almazova je bilo znano, kakšnega strašnega truda je to stalo. Že vpis na akademijo se je zdel od samega začetka nemogoč. Dve leti zapored je Almazov slavnostno pogorel in šele tretje leto je z naporom vseh sil premagal zapreke. Da ni bilo žene, bi najbrž ne imel dovolj energije in bi vse opustil. No, Vjeroška mu ni dala, da

bi klonil z duhom in ga je neprestano vzdobujala. Navadila se je sprejemati vsak njegov neuspeh z jasnim, skoraj veselim obrazom. Odpovedovala se je vsemu nujno potrebnemu, samo da bi mogla dati možu cenen, vendar pa človeku, zaposlenem z diševnim delom, nujno potreben komfort. Vsi led skrajne potrebe je bila njegova prepisovalka, risarka, lektorica, repetitorica in beležna knjižnica.

Minulo je pet minut težkega molka, ki ga je turobno motil hromi tek budilnika. davnno znan in dolgočasen, ena, dve, tri — tri; dva čista udarca, tretji pa zahtejeno hrinav. Almazov je sedel v sukni, pokrit s čepico in obrnjen v stran. Viera je stala dva koraka od njega. Molčala je. Na lepem, nervoznem obrazu se ji je poznalo trpljenje. Naposled je spregovorila ona prva s tisto previdnostjo, s katero govore samo ženske ob postelji hudo bolnega, bližnjega jim človeka.

«Kolja, kako je s Tvojo nalogo? ... Slabo?»

Skomizgnil je z rameni, ne da bi odgovoril.

«Kolja, ali je Tvoj načrt propadel? Povej vendar, potem bova stvar skupaj pretehtala.»

Almazov se je hitro obrnil k ženi in začel govoriti z razburjenim in razdražljivim glasom kot se menda govori, kadar daješ duška dolgo zadržani nejevolji.

«No da, no da, propadel, ako bi že tako rada vedela. Mar ne vidiš sama? Vse je šlo k vragu. Vso to prismođario, — pri teh besedah je zlobno brcnil portfelj z risabmi, «vso to prismođario lahko takoj vržeš v peč! Pa jo imaš, akademijo! Čez mesec na zopet k polku in še s sramoto! In to zaradi nekakšnega vrazjega madeža ... Hudič!»

«Kakšen madež. Kolja? Ničesar ne razumem.»

Sedla je na področnik naslanjača in ovila roko okoli vratu Almazova. Ni se protivil, toda gledal je v kot z razžaljenim obrazom.

«Kakšen madež? Kolja?» ga je vprašala še enkrat.

«Ah, navaden madež, z zeleno barvo. Saj veš, da nisem šel včeraj do treh spat. Treba je bilo nalogo končati, Risba je imenitno osvetljena. To pravilo vsi. Zasedel sem se včeraj, utrudil sem se, roke so se mi začele tresiti, — pa sem napravil madež ... In še tako gost, masten madež. Začel sem ga brisati, pa sem še bolj zamazal. Mislil sem in mislil, kaj naj napravim iz njega, pa sem sklenil, da narišem na mestu kopico dreves ... Zelo se je posrečilo in ne more se opaziti, da je bil tam madež. Prinesem danes nalogo profesorju. Tako, tako, m-da, toda odkod se Vam je vzelo tu - le grmovje? Moral bi bil kar povedati, kako je s stvarjo. Morebiti bi se bil samo nasmejaj ... Sicer pa bi se ne zasmejal — tak okreten

Nemec, pedant je. Pa mi rečem: «Tu raste res grmovje.» On pa pravi: «Ne, to pokrajino poznam kot svojih pet prstov. Tu ni in ne more biti grmovja.» Beseda je dala besedo in začelo se je prekranje. Tam pa je bilo še mnogo naših častnikov. «Ako trditte,» pravi, «da je na tem sedelcu grmovje, pa izvolite jutri tja jahati z menoj. Dokažem Vam, da ste nepazljivo delali ali pa naravnost prerisali s karte ...»

«Kako pa da tako prepričan govori, da tam ni grmovja?»

«Ah moi Bog, zakaj? Kakšno otroško vprašanje! Zato, ker že dvajset let pozna to krajino boljše kot svojo spalnico. Najnesramnejši pedant je, kar jih je na svetu, pa še Nemec povrhu ... In koncem koncev se izkaže, da lažem iaz in da sem prepričljivec ... Poleg tega ...»

Ves čas pogovora je jemal Almazov iz pepelnika porabljene vžigalice in jih lomil na drobne koščke, ko pa je utihnil, jih je srdito vrzel na tla. Izgledalo je, da gre temu močnemu človeku na jok.

Mož in žena sta dolgo sedela v težkem premišljevanju, ne da bi spregovorila besedo. Naenkrat pa je Vjeroška z energičnim sunkom skočila z naslanjača.

«Čut, Kolja, še to minuto morava oditi. Hitro se napravi!»

Nikolaj Jevgrafovič se je ves namršil kot od neznosne fizične bolečine.

«Ne govori neumnosti, Vjera. Mar misliš, da se pojdem opravičevati in prositi oproščena? To bi pomemilo podpisati svojo obsodbo. Ne delaj, prosem te, neumnosti.»

«Ne, ne neumnosti,» je odgovorila Vjera in udarila z nogo ob tla. «Nihče te ne sili, da bi se šel opravičit ... Stvar je priprosta. Ako tam ni takega bodastega grmovja, ga je treba posaditi, in sicer takoj.»

«Posaditi? ... Grmovje? ... je izbulji oči Nikolaj Jevgrafovič.»

«Da, posaditi. Ako si že govoriš nerresnico, je treba to popraviti. Napravi se, daj mi klobuk, jopico ... Ne iščeš prav, poglej v omaro ... Dežnik!»

Medtem ko je Nikolaj Jevgrafovič, kd je skušal ugovarjati, toda ne da bi ga Vjera poslušala, iskal klobuk in jopico, je Vjera hitro vlekla iz miz in omaric predale, jemala ven košarice in skatljice, jih odpirala in metala po tleh.

«Uhani ... Niso bogve koliko vredni ... Zanje nič ne dobiš. Ta-le prstan z diamantom je pa dragocen ... Treba ga bo na vsak način odkupiti. Skoda, če bi zapadel. Zapestnica ... za njo tudi ne bova dosti dobila ... stara je in upoznana ... Kje je tvoja srebrna doza za cigare, Kolja?»

Čez pet minut so bile vse dragocenoosti položene v ročno torbico. Vjera je oblečena, se je zadnjič ozrla naokoli, da se prepriča, če nista ničesar pozabila doma.

Gospodarstvo

Kriza v industriji oglja

Padeč lire in dvig dinarja sta povzročila zastoje ne le v lesni industriji, temveč še bolj sta zadela produkcijo oglja. Lahko se trdi, da je Italija skoro edina konzumentinja našega oglja, zaradi česar so izvozniki, oziroma producenti direktno odvisni od italijanskega trgovca kot kupca, torej od kupne moči lire.

V prvi vrsti je treba pojmovati velik pomen oglarstva za ekonomsko-šumarskega stališča. Oglarstva se pojavijo v gozdovih, kjer se seka zrela, lepa bukovina za žage in lesno industrijo, da pobere veje in ostanke, ki bi sicer na mestu segnile. Ona zaidejo v gozdove z najslabšo terensko lego, kjer je nemogoč vsak transport težkega lesa naše bukvne. Na takih mestih bi ostale bukve brez koristi in propadle, toda njen produkt, lahko oglje, pride z majhnim trudom na hrbtih naših bosanskih konj na svetovni trg. Oglarstva prerediti smreke in jelove gozdove, mešane z bukvino, ter jih s prebiranjem osveži.

To so tedaj tri prednosti oglarstva, ki porabi nerabljive odpadke posekanih bukev, napravi nedostopne bukove gozdove rentabilne, mešane pa spremeni v eno.

Razumljivo je, da ima zastoj te stroke v vsakem pogledu slabe posledice. Čehi kot svetovnoznanj sumariji so oglarstvo cenili in gojili na vseh večjih gozdnih posestvih že davno pred nami in prav tako Nemci. Češki in nemški gozdariji so zanesli oglarstvo tudi na naša veleposelstva v Slovenijo ter žrali oglje zgolj iz zgoraj navedenih razlogov.

Oglarstvo se je v veliki meri razvilo pri nas v Sloveniji po preobratu, ko so pričeli žgati oglje poleg veleposelstnikov tudi posestniki kmetije sami. Spoznali so važnost in velike koristi te produkcije in posledica je bila, da smo iz Slovenije izvozili lansko leto 500 vagonov oglja, kar reprezentira vrednost najmanj 5 milijonov Din, ki je znatna vsota za majhno pokrajino Slovenijo. Važno pri tem pa je tudi to, da se ni napravil za produkcijo te količine oglja nikak golesek, temveč nasprotno, stari gozdovi so se prebrali, odpadki bukev spravili v denar, mešani gozdovi pa osvežili.

Sedanji zastoj grozi naravnost upropasti oglarstvo, kar bi imelo za posledico ne le zgubo navedenih koristi za naše šume, temveč tudi velik minus v dohodkih naše pokrajine. Kako pa temu odpomoci? Znižanje mezd oglarjem in delavcem na eksistenčni minimum se je itak že izvedlo. Ostane edino še znižanje železniških transportnih tarif, v kar je poklicana vlada, ki mora uvideti veliko važnost te gospodarske panoge in koristi, ki jih imajo od nje posebno posestniki kmetije. S tem bi bila vsaj deloma omiljena težka kriza v oglarstvu. Naši poslanci pa naj store v tem oziru svojo dolžnost.

Končno je še svetovati, da naj vsak izvoznik sklepa pogodbe z inozemci le v naši valuti, da se izogne eventualnim valutnim neprilikom.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (13. t. m.)
 Pšenica: baška, za oktober - november 295; za november - december 300; smreška 270; promet 22 vagonov. Ječmen: baški, 1 vagon, 65 kg, 200. Turščica: baška, 100 odst. kasa, za avgust - september 185; baška, glavna progla 187,5; smreška, ladja Donava 199; promet 40 vagonov. Oves: baški, 2 vagona 170. Moka: baška, baza «0» 450; «6» 310; promet 10 vagonov. Otrubi: v jutastih vrečah, baški 150; smreški 150; promet 6 vagonov. Tendencja mirna.

Dunajska borza za kmetijske produkte (12. avgusta.) Toplo vreme zadnjih dni je povzročilo mlačno razpoloženje na tržišču. Spravljanje novega zrnja je dalje napredovalo. Dunajski konzum je sedaj v nakupovanju vzdržljiv, zato je bil promet nezadovoljiv. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometnih davek brez carine: pšenica: domača 40,50 - 41,50, madžarska s Potisja, 79 - 80 kg, 43,50 - 45; r: domača 32 - 32,50; ječmen: domači 35 do 44, slovaški 33 - 34; turščica: 31,50

«Pojdiva,» je rekla naposled odločno.

«Kam pa greva?» je skušal protestirati Almazov. Takoj ho tema, do moje-ga zemljišča pa je skoraj deset vrst.»

«Neumnost... Pojdiva.»

Najprej sta se Almazova odpeljala v zastavljalnico. Očividno je bil cenilec že tako zdavnaj vajen vsakdnevnih prizorov človeških nesreč, da ga sploh ni so-ganjala. Tako metodično in dolgo je ogledoval prirečene stvari, da se je Vjeročka že pričela razburjati. Zlasti jo je razjezilo, da je preiskal briljantni prstan s kislino in ga cenil, ko ga je stehal, na tri rublje.

«Saj to je pravi briljant,» se je razburjala, «velja tridesetdeset rubljev in še to med brati.»

Cenilec je z utrujenim obrazom ravnodušno zaprl oči.

«To nam je vseeno, gospa, Kamnov sploh ne jemljemo,» je rekel, devaje na tehnično sledeči predmet, «cenimo samo kovine.»

Zato pa je bila starinska in zapojnje-na zapovednica popolnoma nepričakovano za Vjero cenjena zelo visoko. Skupaj se je vendar nabralo okoli dvajset in dveh rubljev. Te vsote je bilo več kot dovolj.

Ko sta se Almazova pripeljala k vrt-

do 32,50; oves: domači 33 - 34, madžarski 32 - 33,50, severnoameriški 36 - 37; pšenična moka «0»: domača 81 - 84, nova 75 - 77, madžarska 75 - 78,50.

V trgovinski register so se vpisale v Sloveniji naslednje tvrdke: Fric Zlatavec, usnjarna in trgovina z usnjem ter čevljar-skimi potrebščinami v Gornji Radgoni; Mar-celo Rambovšek, parna žaga podružnica v Lescah (sedež glavnega podjetja v Ribnici); K. Worsche, nast. Anton Macun, trgovina z mešanim blagom v Mariboru; Janez Fiser, trgovina z vinom in sadjevem na deželo pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah; J. Pritch, tovarna usnja in parna žaga pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah; Franc Bizjak trgovina z mešanim blagom v Žireh. Izbrile-sale so se naslednje tvrdke: R. Križič, tr-govina z mešanim blagom v Brodu pri Lo-gatcu (obrat se je opustil); Carl Worsche, trgovina z manufakturinim blagom v Mari-boru; Anton Macun, prej Adolf Schramac, trgovina z mešanim blagom v Ptujju (obrat se je odjavil); V. Schulflink, trgovina z me-šanim blagom v Ptujju (obrat se je odjavil).

Oddaja glavnih tobačnih zalog v državi. Dne 27. t. m. se bo vršila pri upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija to-bačnih zalog v celj državi. Pomudbe zakup-cev morajo biti napisane na tiskanih obraz-cih in kolkovane s kolkom po 100 Din. Ti-skaničice in pogoji se dobe pri Upravi mono-polov ali njenih ustanovah v Zagrebu, Spli-tu, Sarajevu in Ljubljani (v Ljubljani v glav-nem skladišču gotovega blaga pri tobačni tovarni) v Ljubljani.

Priloge za proračun 1926-1927. Po čas-opisnih vesteh so v finančnem ministrstvu že začeli s pripravami za predlog nasledn-ega proračuna. Nekaj ministrstev je že od-čelo svoje proračune finančnemu minist-rstvu.

Zlati indeks cen na deželo v juliju nespremenjen. Zagrebška «Riječa» je izračunala po indeksu «Privrednega Pregleda» zlati in-deks, ki je znašal v juliju 165 napram 165 v juniju in enako v maju. Zlati indeks je ostal torej nespremenjen, dasi je indeks «Privrednega Pregleda» v papirnati valuti padel v juliju za 57 točk na 1785. Da totalni zlati indeks cen ni padel, je povzročila nova carinska tarifa, ki je zakrivila popolno stagnacijo uvoza in velik porast cen v sku-pini industrijskih proizvodov.

Načrt zakona o izenačenju davkov je bil te dni dovršen. Ni pa še razčiščeno vprašanje o načinu obdavčenja. V tem pogledu sta izdelana dva predloga: eden o osebnem obdavčenju na osebne dohodek in drugi o mešanem obdavčenju, ki je sedaj v veljavi v Srbiji. Najbrže se bo sprejel mešani si-stem.

Stanje hmeljskih nasadov v Bački. Zara-di visokih cen lani in zlasti predlanskim se je površina, zasajena s hmeljem v Bač-ki znatno povečala. V baških hmeljskih na-sadih je bilo letos precej hmeljskih uši, pro-ti katerim so producenti uporabili razna sredstva. Zaradi hlaadne deževnega vrema je rasilina v Bački jako zaostala.

Letošnja letina v Banatu. Po podatkih Zbornice za industrijo, obrt in trgovino v Velikem Bečkereku se cenit letošnji pridelek pšenice v Banatu na 423.000 ton. Od tega bo ostalo po cenitvi zbornice 259.000 ton za iz-voz. Turščice se bo v Banatu pridelalo 800 tisoč ton, od katere bo ostalo za izvoz 267 tisoč ton. Računa se da se bo moglo v dobi od 1. septembra 1925. do 1. septembra 1926. izvoziti iz Banata za okrog 1,2 mil-jarde dinarjev kmetijskih pridelkov.

Statistična zunanje trgovine kraljevine SHS za leto 1924. Generalna direkcija carin je izdala pod gornjim naslovom knjigo, ki stane 100 dinarjev in se dobi pri vsch glavnih carinarnicah.

Konec poravnalnega postopanja. S svojimi upniki so se poravnali: France Tašker, klepar v Celju, Anton Bučar, trgovec v Bre-žicah, in Josip Kirbisch, tvorničar v Celju.

Izredna skupščina Saveza izvoznikov se bo 16. t. m. vršila v palači Eskomptne banke v Beogradu. Na dnevnem redu bo sprememba pravil.

so sadili grmovje, se je nervozno su-kala okoli delavcev in jim bila v na-potje. Sela tedaj se je dala odvesti do-mov, ko se je prepričala, da ruše okoli grmovja nimalo ni razločiti od trave, ki je pokrivala debelce.

Druga dne Vjera ni mogla strpeti doma in šla je na ulico možu nasproti. Že oddaleč, samo po živahni in nekoli-ko poskakujoči hoji moževi je spozna-la, da se je historija z grmovjem iztekla ugodno... In res. Almazov je bil sicer ves prašen in se je komaj držal na no-gah od utrujenosti in glada, toda obraz mu je sijal od zmagoslavja.

«Dobro! Imenitno!» je zaklical že na deset korakov v odgovor na vznemir-jeni izraz ženinega obraza. «Pomisli, prihajala sva z njim k tistemu grmovju. In kako ga je gledal in gledal, celo list je odtrgal in ga požvečil. «Kakšno dre-vo je to?» me vpraša. «Ne vem, Vaša Prezvizičnost,» mu odgovorim. «Ali ni nemara breza?» pravi. «Nemara je breza, Vaša Prezvizičnost,» mu odv-rnem. Tedaj se je obrnil k meni in mi celo roko ponudil. «Oprostite, poročnik,» pravi, «orda sem se začel starati, da sem pozabil na to grmičje.»

«Imeniten človek je ta - le profesor, in tako pameten. Kar žal mi je, da sem ga prevaril. Eden najboljših naših pro-

fesorjev. Znanje naravnost čudovito. In kakšna hitrost in točnost v oceni tera-na - čudovito!»

No, Vjeri je bilo malo tega, kar je po-vedal. Priganjala ga je še in še, da ji pove v podrobnostih vse pogovora s profesorjem. Zanimala se je za najmanj-še detailje: kakšen je bil izraz profesor-jevega obraza, s kakšnim tonom je go-ovoril o svoji starosti, kaj je občutil pri tem Kolja sam...

In šla sta domov tako, kakor da ra-zen njiju ni nikogar na ulici: držala sta se za roke in se neprestano smejala. Pasanti so se nerazumljivo ustavljali, da bi si še enkrat ogledali ta čudni par-ček...

Še nikoli ni Nikolaju Jevragoviču večerja tako dišala kot ta dan. Ko mu je prinesla Vjera po večerji v kabinet čašo čaja, sta se mož in žena istočasno zasmejala in pogledala drug drugega.

«Čemu se ti smejiš?» je vprašala Vjera.

«Čemu pa ti?»

«Ne, ti povej prvi, jaz potem.»

«Tako, neumnosti. Spomnil sem se na zgodbo z bezgom. In ti?»

«Jaz tudi neumnosti in tudi zaradi bezga. Hotela sem povedati, da mi bo bezeg odslej vedno najljubše drevo.»

Ukinjen konkurz. Kakor nam poročajo, je Anton Stehner, tesarski mojster v Ljubljani, sklenil s svojimi upniki 50 odstotno poravnavo, zaradi česar bo sedaj konkurz ukinjen.

Nova progla Mitrovica-Peč. Direkcija za gradbo novih železnic pripravlja načrt za zaradbo nove železniške proge od Mitrovi-ce do Peči.

Važno za sodarje. Bolgarska tvrdka želi nakupiti večjo množino hrastovih dog. Naslov tvrdke je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Svobodna cona v sušaškem pristanišču V zadnjem času se je pokrenilo vprašanje ustanovitve svobodne cone (punto franco) v sušaškem pristanišču. Ta cona bi obsega-la cel prostor Karadžordjevega pristanišča. Kor spada rešitev tega vprašanja pod kompetenco finančnega ministra, se je cela ta zadeva izročila temu ministrstvu. Po beo-grajskih vesteh je ustanovitev sušaške svobod-ne cone samo še vprašanje kratkega ča-sa.

Oskrbna Južne Srbije s plemenskim bli-ki. Ministrstvo za poljedelstvo in vode na-merava oskrbeti večje število plemenskih bikov za južno Srbijo.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema ponudbe: do 20. av-gusta glede dobave motovna za rulete in glede dobave gradl - platna; do 24. t. m. glede dobave finega jedrnatega železa in glede dobave vzmeti popovega ventila; do 25. t. m. glede dobave odlitkov iz sive litine; do 27. t. m. glede dobave stenke ure; do 28. t. m. glede dobave vijakov za les in zakovice za pločevino in tenderje; glede do-bave za latne obroče iz sive litine, glede do-bave jeklene litine, glede dobave raznega orodja za delavnico železne stroke ter gle-de dobave zavornjakov iz sive litine. Pogo-ji na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

Zboljšanje poljskega zlatnika. Z Duna-ja poročajo: Mere poljske vlade za pod-piranje zlatnika, ki so bile te dni objavljene, so imele za posledico okrepitev poljskega zlatnika na zunanjih borzih.

Nadaljnje poviljanje italijanskega carin-skega nadavka. Italijansko finančno minist-rstvo je povilo zlati carinski nadavek za dobo od 10. do vključno 16. t. m. od 428 na 430%.

Razstava v Napolju. V Napolju se bo vršila od 16. avgusta do 15. septembra t. l. pod pokroviteljstvom italijanske kralja razstava, ki se bo tikala poljedelskih mel-joracij. Tekom razstave, se bodo vršila tudi znanstvena strokovna predavanja in bi bilo velike vrednosti, da bi razstavo kakor tudi predavanja posetilo čimveč naših poljedel-cov.

IX. Švicarska razstava v Bernu. V Bernu se bo vršila od 12.-27. sept. IX. švicarska gospodarska razstava. Posetniki raz-stave uživajo 50 odstotni popust na švicar-skih železnicah in se jim bo izdajal tudi vi-zum za polovično takso.

Borze

13. avgusta
LJUBLJANA. (Prve številke povpraševa-vanja druga ponudbe in v oklepajih kup-čijski zaključki.) - **Vrednote:** investicijsko posojilo 75-0, zastavni listi Kranjske dež. banke 25-0, kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 25-0, Celjska posojilnica 201-205, Ljubljanska kreditna 230-235, Merkantilna 101-101 (101), Praštediona 842-0, Slavenska banka 65-67, Kreditni zavod 175-185, Strojne 95-122, Trbovje 340, Veveče 110-0, Stavbna družba 165-180

Blago: le s: deske konične, monte, 25, 30, 40 in 50 mm, 4 m dolž., fco meja tranz. 500 -0; kostonjev brzojavni drog, objeljem, 2250 kosov, 6 m dolž., 250 kosov 9 m dolž., dobava 1/2 do 20 sept. in 1/2 do konca okt. fco meja tranzito za kos 155-0; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco naklad. postaja 4 vagoni 18,40-18,40 (18,40); poljski pri-delki: pšenica: domača, fco Ljubljana 275 -0, hrvat., 76 kg, 3%, par. Ljubljana 0-290; turščica slav., par. Ljubljana 0-225; oves slav. in bos., rešetani, gar. belo blago, par Ljubljana 2 vagona 210-210, (210); otrubi pšen., drobnj, fco Postolna trz. 190-200; laneno seme la., fco Ljubljana 335-0; krompir: rožnati, fco štajerska postaja 0-63, belj, fco štajerska postaja 0-66.

ZAGREB. Eskomptna je danes radi vsčje ponudbe popustila od 115 na 113. Jugo se je okrepla od 99 na 100, Praštediona pa od 845

na 847,5. V industrijskih vrednotah je bil promet minimalen. Večji promet je bil danes zabeležen v Vojni škodi, ki je tekem borze porasla od 275 na 280. Za september se je trgovala po 280-282. - Dinar je bil v Curlihu nespremenjen, pa zato tudi v Zagre-bu ni bilo večjih sprememb. Blaga je bilo dovolj, dočim je povpraševanje bilo precej zmerno. Narodna banka je tudi danes nastopila kot nakupovalka. Nekaj večji je bil promet v devizah na London, Prago. Skupni promet je znašal 5, 2 milijona Din. Noti-rale so devize c: Dunaj 780,5-790,5, Berlin 1326-1335, Italija izplačilo 200,42 in pol, -202,82 in pol, London izplačilo 270,52-272,52, Newyork ček 55,55-56,15, Pariz 259,5-263,5, Praga 164,75-166,75, Švica 1082-1090; valute: dolar 54,75-55,35, avstrijski šilingi 780,5-795, mk 763-773, švicarski franki 1071-1079; efekti: bau-ni: Eskomptna 112-113, Kreditna Zgb. 114 -118, Hipo 63-64, Jugo 99-100, Ljublj-an-ska kreditna 230-0, Obrtna 73-74, Praštediona 846-850, Slavenska 65-66, Srpska 130-131; industrijski: Eksploatacija 55-58, Dubrovačka 537,5-545, Sečerana 500-510, Nišag 0-41, Gutmann 370-380, Slavonija 45,5-46, Trbovje 0-340, Vevče 110-0; državni: investicijsko posojilo 76, agrarne 44, Vojna škoda promptna 278-279.

BEograd. Danes so ostale vse devize nespremenjene. Narodna banka je nakupo-vala devize na Newyork in Švico. Promet srednji. Poslovalo se je na curiški bazi 9,29. Notirale so devize c: Amsterdam 2245-2255, Berlin 1321-1328, Dunaj 786-787,5, Bruselj 0-253, Budimpešta (zaključek 0,0788), Bukarešta 28-28,75, Švica 1086-1087, London 271,25-271,5, Milan 201,25-201,75, Newyork 55,85-55,87 in pol, Pariz 260-261, Praga 165,6-165,75, Solun (zaključek 86).

CURIH. Beograd 9,225, Berlin 122,60, Newyork 515, London 25,02, Pariz 24, Milan 18,55, Praga 15,25, Budimpešta 0,007250, Bukarešta 2,65, Varšava 92,50, Sofija 3,75.

TRST. V današnjem prostem prometu so se plačevali papirji: Assicurazione Generali po 8,700, Riunione Adriatica po 3,980, Cosulich pa po 339. Dinarji so veljali 49,65 do 49,80, francoski franki 129,20 - 129,60, an-gleski funti 134,80 - 134,90, dolarji pa 27,67 do 27,72.

DUNAJ. Beograd 12,705 - 12,745, Berlin 168,73 - 169,33, Budimpešta 99,615-100,015 Bukarešta 3,63 - 3,65, London 34,46-34,56, Milan 25,54 - 25,66, Newyork 709,05 do 711,35, Pariz 33,02 - 33,18, Praga 21,01 do 21,09, Sofija 5,11 - 5,15, Varšava 127,75 do 128,25, Curih 137,70 - 138,20; dinarji 12,72 do 12,78.

PRAGA. Beograd 60,50, Curli 656,375, London 163,75, Milan 121,375, Newyork 33,75, Pariz 157,375, Budimpešta 466,625, Dunaj 475,625.

BERLIN. Beograd 7,515, London 20,379, Newyork 4,195, Milan 15,11, Pariz 19,57, Pra-ga 12,41, Curih 81,45, Dunaj 59,06.

LONDON. (Ob 12.) Beograd 272, Italija 134,75, Newyork 485 in pet osmink, Švica 25,02.

NEWYORK (Ob 18.) po našem ob 24.) Beograd 1,79 in četrt, Dunaj 0,01412, Italija 3,60 in tri četrtinke, London 4,85 in tri četrtinke, Švica 19,42.

pirala ostala društva in pa celokupna Jugo-slovenska javnost. Vestnik je zanimiv in naj se v čim večjem številu razširja med vsem članstvom. Zdravo!

Sokolsko društvo v Višnji gori priredi dne 15. t. m. proslavo petletnice z javno telovadbo. Pričakujejo, da se br. društva in prijatelji Sokolstva pridreduje udeležje v največjem številu. - Za zabavo, okrepiča, ples in drugo je preskrbljeno. Spustili bo mo tudi «povža» iz verige, da si ga bo lah-ko ta dan vsak ogledal. Kdor se rad ve-seči in smeje, posebno kdor se ni videl na šega patrona - povža - naj ne ostane doma. - Nasvidenje! Zdravo!

Bled. Okrožni sokolski zlet se vrši v soboto dne 15. t. m. ob 1/4 popoldne. Na stopijo izbrane vrste gorenske in ljublj-an-ske sokolske župe in vrsta mednarodnih telovadcev. Po telovadbi ljudska veselica, ki se bo vršila ob slabem vremenu v «Zdravi-liškem domu».

Sokolska župa Sušak-Rijeka priredi svoj župni izlet 15. in 16. avgusta v Cri-kvenici. Zletni odbor se je pogodil s tam-kajšnjimi hotelirji in restavaterji, da pre-vzamejo prehrano in nastanitev Sokolov. Celodnevna hrana bo stala 40 Din, soba pa 10 Din dnevno. Ta pogodba bo veljala z obzirom na to, da ostane gotovo mnogo Sokolov še par dni v Crikvenici od 15. do 18. avgusta. Na železnih plačajo telovad-ci samo četrtino. Za zlet vlada ogromno zanimanje, posebno iz Zagreba in Beogra-da se pričakuje velika udeležba.

Sport

Ljubljana : Zagreb

(V nedeljo 16. t. m. ob 17. no igrišču Ilirije.)

V prvem kolu tekem za kraljev pokal na-letni reprezentančno moštvo ljubljanskega podsaveza na team zagrebškega podsaveza, katerega smatrajo mnogi za moštvo, ki bo tudi letos doseglo končno zmago. Tekmo-vanje za zlati pokal N. V. kralja spremlja najširša javnost širom cele države z naj-večjim zanimanjem in največji interes v prvem kolu velja baš tekmi Ljubljana:Zagreb. Verjetno je, da bo prisostvovali priveditvi tudi sam kralj. - Zagrebški vodilni klubi Gradjanski, Hašk, Concordia in Zeljezničari so v stanu sestaviti kvalitativno odlič-no enajstorico, ki bo v nekaterih ozirih znatno nadkriljevala naše domače moštvo. Privedem gre Zagrebu prednost glede ru-tiniranosti in tehnične izsolanosti vsakega posameznega igrača. Za ljubljanski team ima podsavez na razpolago veliko manjši in skromnejši rezervoar igračev. Ljubljana ima sicer možnost izravnati plus Zagrebčanov z večjo agilnostjo in hitrostjo, stoji pa brez dvoma pred izredno težko nalogo, kateri more biti kos le ob popolni požrtvovalnosti vsakega posameznega igrača. Sestava mo-štve se glasi: Zagreb: vratar: Mihelčič (Gradj.); branilca: Vrbanič (Conc.); Du-sović (G.), krilci: Remec (G.), Premrl (Hašk), Hitrec (G.), napadalci: Milinarič, Buble, Babič (vsj Zeljezn.), Plazeriano (Hašk), Pavelič (Conc.). - **Ljubljana:** vratar: Miklavčič, branilca: Pogačar, Beltram (vsj Ilirija), krilci: Zemljak (Primorje), Zupančič G., Lado, napadalci: Zupančič I., Oman (vsj Ilirija), Pleš I. (Hermes), Dobert-let (Ilirija), Jamnik (Jadran).

Sestava zagrebškega moštva za pokalno tekmo. ZNP je na zadnji seji postavil sledeče moštvo proti reprezentanci LNP: Mihelčič, Vrbanič, Dasrovič, Hitrec, Prem-rl, Remec, Milinarič, Buble, Babič, Plaz-zeriano, Pavelič. Kot rezerve pridejo z mo-štvom: Perška, Vragovič in Novak. Koli-koor se da posneti iz sestave, je ZNP kljub popolni sigurnosti, da bo v Ljubljani od-nesel zmago, postavil v fronto najtežje kv-libre. - Vseknkor čaka Ljubljano v boju s to enajstorico težak boj.

Iz sekcije ZNS Ljubljana. (Službeno.) Delegirajo se kot sodniki: Za finale mladinske tekme za utešno darilo (Mars:Kra-kovo) g. Možina; za finale mladinskih tekem za mladinski pokal (Ilirija:Reka) g. Sternad; kot stranski sodniki pri po-kalni tekmi ZNP : LNP gg. Možina in Sternad. - Načelstvo.

Finale za juniorski pokal SK Ilirije med juniorji Ilirije in Reke se absolvirja ju-tri, na praznik ob 17.30. Kot predigra se vrši ob 16. finalna tekma za utešno darilo medklubskega odbora med SK Marsom in SK Krakovom. Priveditvi se vršita na igri-šču Ilirije.

Iz hkoatletске sekcije SK Ilirije. Da-nes popoldne ob količjak ugodnem vrema obvezan trening za meto in skoke. - Načelnik.

Kol. sekcija ASK Primorja naznanja, da preloži kol dirko, ki bi se morala vršiti 15. t. m. vsled vremenskih neprilik vsled praznovanja kolearskega kluba «Edel-weisa» v Mariboru ter udeležbe zagrebških klubov pri praznovanju 1000 letnice hrva-tskega kraljevstva na 6. sept. t. l. - Načel-nik.

Tenis turnir. V nedeljo dne 15. t. m. se vrši na prostorih SK «Ilirije» (pod Ceki-levim gradom) nadaljevanje prvenstveno-ga turnirja za 1. 1924, ker se je moral lans-ko leto radi vremenskih neprilik prekiniti. Nastopili bodo v finalnih tekmah znani za-grebški igralci. N. pr. g. Podvinec in ga. Gostiša, prvaka blejskega turnirja, g. Kuf-tinec itd. Začetek ob 8. Vstopnina 10 Din.

SK «Sava» (Sevnica) : SK Kriško. Dne 9. avg. je bila odigrana revanšna tekma na igrišču Sevnice v prid Sevnice v razmerju 6:1 (3:0). Kriški športni klub je igral požrt-vovalno, samo obramba je mestoma odpov-vedala. Opazilo se je tudi, da premalo kri-jejo, in to zlasti pri streljanju iz kota. Vsled stalne premoči Sevnice je bil vratar večkrat presenečen. Dobri so bili zlasti le-va zveza in srednji napadalec. Ker je klub šel pred par meseci ustanovljen, je dose-ženi uspeh zadovoljiv. Sodil je g. Spun. Občinstva - klub vročini - precej. Opa-z

Tihotapski raj

Sarajevo, 12. avgusta. Listi čisto označujejo Bosno in Hercegovino kot pravi raj tihotapcev. Kdor pozna razmere v ponosni Bosni, mora reči, da imajo v tem oziru popolnoma prav. V Sloveniji si ljudje niti predstavljati ne morejo, kako zelo razvito je tukaj tihotapstvo in kakšnih ukrepov se mora posluževati finančna kontrola, da kolikor mogoče omeji tihotapstvo.

Največ se tihotapi eškija-tobak, kar je popolnoma naravno, ker se tu sadi tobak. Močno pa je razpaseno tudi tihotapstvo z drugimi predmeti. Na meji proti Srbiji in Črni gori se precej trguje z žganjem, skrivoma prinesenim iz teh pokrajin, ker se tam ne plačuje zanj nobena trošarina. V Bosni in Hercegovini pa se povsod živahno prodajata neobdavčen cigaretni papir in saharin, dočim je tihotapstvo z vžgalicami že skoro popolnoma ponehalo. Poleg meobdavčenega cigaretnega papirja je krožil do pred kratkim tudi cigaretni papir «Zora» s ponarejenimi banderolami. Te so tako izvrstno ponarejene, da jih more le izveščano oko skozi lupo razločiti od pravih.

Saharin se vtihotaplja iz Avstrije preko Zagreba v Sarajevo in od tu po vsej Bosni. V Zagrebu je nekaka centrala, v Sarajevu pa filijalka vsega prometa. No, filijalka v Sarajevu je bila pred kratkim odkrita in preiskuje poseben odposlanec sarajevske finančne kontrole že skoro 14 dni vso zadevo v Zagrebu in okolici. V afero je zapletenih več uglednih trgovcev in celo odličnih sarajevskih lekarnarjev.

Kako ogromne količine tobaka se pretihotaplja, je razvidno iz tega, da je bosanska finančna kontrola v prvih šestih mesecih tega leta zaplenila nič manj nego 192 centov eškija-tobaka, to je 20 vagonov, dejanski pa se je nedvomno pretihotapilo še veliko več te dišeče travnice.

Glavni liferant eškija-tobaka je Hercegovina. Od tam ga nosijo preko hribov in brd v kraje, kjer tobak ne raste. Do pred kratkim je bilo Sarajevo nekako središče prometa z eškijo, danes pa se «dovandžije» že ogiba Sarajeva v velikem loku, ker se ne čutilo več varne. Svoičas so se bali le uniformiranih finančnih organov, danes se smejo zanesati samo na dobro poznane kupce ali pa še na te ne. Finančna kontrola ima namreč več organov, ki vrše službo v civilni in zahajajo tudi v največje šepetanke, da tam «kupujejo» eškijo. Vrh tega imajo več tihotapcev, ki zasledujejo druge dovandžije, upajoč, da jim bo na ta način odpuščen njihova kazen. Na ta način se je posročilo Sarajevo skoro docela očistiti eškije, kar se v prometu

z monopolskim tobakom že močno opaža. Junija in julija se je namreč samo v sarajevskem srežu prodalo mesečno za okoli 300.000 Din več tobaka, kakor v prejšnjih mesecih. Podobno je tudi v sosednih srezih. V okolinskih srezih se je doseglo največ s tem, da finančna kontrola posebno na tržne dneve ustavlja seljake in zahteva, da pokažejo «kutlji», t. j. tobacno dozo. Pri komur najde prepovedan tobak, ga aretirajo in eventualno tudi za nekaj dni zapro.

Poleg tega so v Bosni na dnevnem redu pregledi potnikov v vlakih in hišne preiskave. Za Slovenca, ki potuje po Bosni z vlakom, je nekaj popolnoma novega, da pride v vagon finančni organ, ki zahteva, da se mu pokaže vsa prtljaga. Te revizije so v Bosni nekaj običajnega. Tako so nekoga dne štiri patrolje pregledale potnike od Mostara do Sarajeva. To bi Slovenci gledali, ako bi tudi tamkaj potnike pregledovali! Tu pa so ljudje navajeni na take revizije in se vznemirjajo samo oni, pri katerih se najde kaj prepovedanega. Tudi radi preiskave stanovanj se v Bosni malokdo razburja. Vsi vzamejo stvar kot nekaj povsem navadnega in skoro ni človeka, ki bi zahteval pismen sklep za hišne preiskave. Najmanj seveda oni, ki ima težko vest. Često se celo dogodi, da povabi kučecuga finančne organe po hišni preiskavi na «crnu kafu», čeprav so pri njem kaj našli in ve, da bo zato zaprt. To velja posebno za Hercegovino, v Bosni sami gre navadno malo manj «po domače».

Interesanten izlet je napravila sarajevska finančna kontrola na Ilindan (2. t. m.) v Busovači. Kraj leži ob glavni cesti iz Broda v Sarajevo med Zenico, Fojnicjo in Travnikom. Ker je prelaz iz Hercegovine preko planin zelo lahek, finančna kontrola pa oddaljena 26 km, je bila Busovača že od nekdaj eno glavnih tihotapskih gnezd. Finančni kontroli je bilo to dobro znano, vendar si ni mogla pomagati, da bi zajela glavne tiče. Preteklo nedeljo so imeli v Busovači «pazarni» tržni dan, pravoslavni so slavili Ilindan, muslimani pa so praznovali svoj Aliidžan.

Ta dan si je zbrala finančna kontrola za svoj udarec in imela je srečo. Izvršila je rano jutraj pravcat koncentričen napad na trg. Dočim se je oblastni inspektor Rade Duraković pripeljal z močno patroljo v avtomobilu preko Kiseljaka, je prišel z druge strani sarajevski srezki upravnik z devetimi organi in obkolil hiše glavnih tihotapcev. Pri hišnih preiskavah so našli okoli 100 kilogramov eškija-tobaka, mnogo tihotapljenega cigaretnega papirja in nekaj orožja. Pri preiskavanju «kutji» je bilo aretiranih 12 oseb radi eškije, eden radi poskušenege napada na patroljo.

«Kutlji» so bili po legitimiranju izpuščen, dočim je bil eden glavnih prekupcev tobaka s 50 kg eškije vred prepeljan v policijske zapore v Sarajevo, dokler se ne dovrši dohodarstvena preiskava.

Uspeh finančne kontrole pa ne leži toliko v količini tobaka, katerega so našli in v preplašeno prebivalstva, kolikor v tem, da se je posročilo izslediti glavnega založnika Busovače s tobakom. To je neki premeten Hercegovčan iz okolice Gorenjega Vakufa, o katerem je bilo že davno znano, da tihotapi, vendar pa mu nikdar ni bilo mogoče dokazati ničesar pozitivnega. Sedaj je izdana za njim tirailica in je pričakovati, da bo kmalu na hladnem v policijskem zaporu. Busovačani si bodo torej dobro zapomnili letošnji Ilindan, ko so blagoslovili cerkveni zvon.

Dopisi

VIČ. «Slovenec» je pred kratkim na dolgo in široko razložil ukaz o izpraznitvi naravnega stanovanja šolskega upravitelja g. Štruklja na Viču. Pri tem seveda najbolj ugovarja, zakaj da bi mogel g. Štrukelj do 15. avgusta izprazniti stanovanje, ker ga člen 17. stan. zak. popolnoma štiti in ga seveda dobesedno citira. A žal, ta člen za njega prav nič ne velja. V tem slučaju velja za g. Štruklja je člen 2., točka 2. stan. zak., ki vsebuje vse kaj drugega, tako bo moral g. Štrukelj le ob določenem času stanovanje izprazniti, ker gotovo ne namerava posnemati svojega stanovskega kolega v pok., učitelja g. Petriča, ki se je lansko leto dejansko upri prisilni vselitvi stranke.

RADOMLJE. V naši prijazni vasi sredi polj in sokoščev sotočja 15. avgusta zbere Sokolstvo kamniškega sokolskega okrožja. Naše sokolsko društvo tvorijo člani iz kmetijskih in delavskih vrst, ki v svojem globokem idealizmu pravilno pojmujejo vzvišene naloge Sokolstva. Žrtvujejo prostje ure po trudopolnem delu, da v bratskem krogu izpolnjujejo sokolske naloge. To delo ni lahko in zahteva veliko vztrajnosti in trde vaje. Pa naša volja je trda kakor so trde naše pesti. Zato upravičeno pričakujemo, da bo Sokolstvu naklonjeno občinstvo ta dan v velikem številu prihitelo v Radomlje, da s tem pokaže, da zna ceniti delo in težke naloge našega sokolskega društva, ki hrepeni kvišku k popolnosti, dasti mu manjka zadostno število poštvalnih inteligentnih sodelavcev. Za Ljubljano je to krasen izlet; nudena jim je prilika kopanja v čisti vodi Bistrice. Mesto k Savi, pohitite par korakov naprej k nam. Poleg raznih telovadnih točk in tekme narščaja bo tudi za zabavo in okrepčila zadostno poskrbljeno. Poskrbeli smo za po-

vsem originalno zabavo, da se razvedri duša in nasmeji srce. Strnite se iz hribov in dolin k nam, da bomo prepričani, da vam je procvit našega Sokola pri srcu. Zdravol!

IZAKOVCI. Vodstvo osnovne šole se zahvaljuje CMD v Ljubljani in Kolu Jugoslov. sester v Kranju za skupno denarno vsoto 2100 Din, ki sta jo poklonila tukajšnji šoli za nabavo šolskega odra. Prva je darovala 2000, druga pa 100 Din in tudi nekaj knjig za šolsko in mladinsko knjižnico. Vodstvo šole prosi še razna humanitarna društva in prijatelje mladine, da nam pripomorejo z denarnimi prispevki in knjigami za razširjenje šolske in ustanovitve mladinske knjižnice za šoli odraslo mladino. Ta nima nobenega primernege čtiva v slovenskem jeziku. Da se nam ne odjuij ali uda pjančevanju, treba ji je nuditi lepe slovenske knjige.

ZAGORJE OB SAVI. Obrtno društvo za Zagorje in okolico je prošlo že prve dni maja za dovoljenje, da bi smelo prirediti meseca avgusta javno tombolo v korist onemoglih obrtnikov. Vloga je bila pravilno kolkovana, vendar pa rešitev še vedno ni prispela, dočim so rešene vloge drugih korporacij za razne prireditve v najkrajšem času. Tukajšnji obrtniki se smatrajo zato upravičeno zapostavljene. Oblasti so pač veliko bolj točne, kadar je treba kakega obrtnika rušiti.

HRASTNIK. Gasilno društvo priredi v soboto dne 15. avgusta veselico v Narodnem domu in v Pintarjevih baletih. Pri tej priliki bo odlikovan najstarejši društveni član g. Alojzij Podmenik z zlato kolajno. Odlikovanju sledi prost zabava; nekaj izrednega bo nudil potujoči cirkus, ki ga vodi signor Imoni Rodolfo Shek s svojimi prvovrstnimi dresiranimi konji. Pričetek veselice je ob 3. uri popoldne in se vrši ob vsakem vremenu. Prijatelji gasilcev, pridite, dobra potrežba in zabava vam je zagotovljena 1644

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Z začudenjem smo vzeli na znanje, da so se našli poprel tako edini klerikalci sprli med seboj. Pri lanskih občinskih volitvah so imeli samo eno kandidatno listo za celo občino. Za sedanje pa so sestavili za vsako volišče po eno kandidatno listo, ker hočejo imeti za vsako volišče po enega župana. Klerikalci iz okolice Sv. Jereži kandidirajo razen župana Stuge tudi bivšega občinskega blagajnika Bantana, iz okolice Sv. Štefan - Rečica pa baje Jenčiča, ki je nekdanj rad trobil v Pučljev, sedaj pa v Radičev rog. Za volišče Sv. Štefan so sestavili klerikalci pod vodstvom Bantana, Napreta in kaplana Jaketa kandidatno listo pod zapeljivim naslovom kmetstvo - delavska lista (SLS), ki bo na dan volitev druga skrinjica. Za volišče Sv. Jereži so sestavili pod vodstvom župnika Lončariča in njegovega pobočnika Blažeka kandidatno listo pod naslovom SLS,

ki bo tretja. Na volišču v občinski pisarni v Laškem je sestavil kandidatno listo že omenjeni Jenčič in Kozmus, ki tekmujeta med seboj za županski stolček in do njih skrinjica četrti. Upamo, da se voliči zavedajo, da jih skušajo klerikalci zopet spraviti na led. Zavedni občani smo se odločili, da bomo volili prvo skrinjico, ker imamo dokaze, da so njeni zastopniki storili še največ za blagor in dobrobit vseh občanov. Dne 23. avgusta vrzimo torej kroglice vsi v prvo skrinjico!

BRASLOVČE. Na Polzeli so imeli te dni nek «svetovni» cirkus, ki je kazal svoje «kunsti» maloštevilnim gledalcem. To pa ni dalo miru polzelskim Orlom in napravilo so mu konkurenco s propagandno telovadbo v Braslovčah. Ako imenujejo polzelski Orli to, kar so delali pri nas, telovadbo, jim ne zamerimo, kajti kaj pač zna slepec o barvah. Ne gre pa nam v glavo, odkod imamo dovoljenje, da pobirajo vstopnino brez vstopnic in plačanja državne takse. Zadržni na Polzeli, v nedeljo pri nas. All zanje ne velja ona Učeničkova: Dajte cesarju, kar je cesarju, Bogu kar je božjemu!

SV. PETER V SAVINJSKI DOLINI. V nedeljo je priredil naš sokolski odsek javen telovadni nastop, ki je v vsakem oziru sijal no uspel. Bila je to prva večja predprena prireditev v našem kraju, ki bo gotovo obrudila dober sad. Na telovadišču, katero je iz prijaznosti brezplačno odstopil g. Cvenkel, se je zbralo nad 500 ljudi, ki so z navdušenjem sledili precizno izvajanim težkim vajam članstva in naraščaja. Posebno so se čudili, da je mogoče tudi na orodju v tako kratkem času doseči take uspeha. Vsi prisotni so se prepričali, da se v sokolskih vrstah goji res le telovadba in da lahko vsakdo z zaupanjem pusti svoje otroke, da se pridružijo našemu odseku. Po telovadbi se je vršila prijetna zabava, ki je potekla v najlepšem redu. Tako smo lahko zadovoljni z moralnim kakor tudi gmočnim uspehom.

Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja
FRAN JEZERSEK.
Izdaja za Konzorcij «Jutra»
ADOLF RIBNIKAR.
Urejuje dr. ALBERT KRAMER.
Za inzeratni del je odgovoren
ALOJZ NOVAK.
Vst v Ljubljani.

Slovenski biografski leksikon

izide v 6 zvezkih do konca 1926. Naročniki celoga leksikona plačajo ali 500 Din takoj ali 90 za posamezni zvezek. Naročila sprejema in oddaja že prvi zvezek založnica **Zadruga gospodarska banka v Ljubljani** in njene podružnice.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prodajalke

z lepo postavjo, primerno za pomejanje modelov, se takoj sprejme. Zglaviti se je pri «Elite», konfekcijska trgovina, Prešernova ul. 8. 19043

Modistino

perfektno, zmorno voditi samostojno salon, se sprejme za jutro Srbijo. Stranje imajo prednost. — Šiški št. 21. nastop malega takoj. Pojavila danes in jutri med 11.—13. uro pri A. Vivald Mosetti. Pred škofljo 21/II. 19055

Gospodično

ki igra gosli ali klavir, liže za damsko kapele, moči dobri plači Slavka Bakaj, kapelnik, kavarni «Europa» v Mariboru. 19175

Kuharico

ki bi opravljala tudi ostala hišna dela, se sprejme takoj k majhni družini v Ljubljani. — Pogoje z navodno dosegajo službo, vanja je poslani na naslov: Dr. Ramotnik, Loč. 19130

Išče se gospodično

starejše moč, ki obvlada popolnoma samostojno klijgovodstvo, z znanjem nemške in slovenske korespondence v govorni in pisavi, s provizornimi referencami, ta Solun. One z znanjem francoskega jezika imajo prednost. — Ponudbe pod «Kajigovodkinja» na upravo «Jutra». 19119

Pletilke

sprejme tovarna nogavice Fransi, Privoz 10. Zglaviti se je v ponedeljek ali torek dopolno. 19087

Likarico

popolnoma izveščano, ki bi delala 2-3 dni v tednu na dom Hkat, se sprejme. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zvezčana». 19274

Poštno pomočnico

se sprejme pri pošti in telegrafu na dolet. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «35». 18841

Elektrotehnik

išče službo. Ponudbe pod «Elektrotehnik 18» na upr. «Jutra». 19047

Bivši orožnik

išče kakršnokoli službo v Ljubljani. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Takoaj 9460». 18863

Lesni strokovnjak

vešč v vseh panogah lesne trgovine in industrije, vdelje in name, vseh akupoviranja, manipulacije, prejemanja vseh vrst lesa, s dolgoletno prakso, z dobrihmi spričevali, poročeni, teh stalne službe. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Lesni strokovnjak» 19071

Prodajalke

Photohilfsbuch Din 8.— Foto-materijal Janko Pogačnik, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4. 841/III

Špago

drevo in vse vrste vvarskih izdelkov ter v stroko snatjače blago. Dobite v skladu s konceptom v Ljubljani, Gosposvetska c. št. 2. 227

Zapravljivček

nov, lahek, s 2 seletema, proda Ivan Lah, kovač v Lescah. Cena po dogovoru. 19122

Jagode

volkopolne in mesečarke, lepo ravite namno franko Maribor, po Dia — 50 komad — Vrt, Diamonjska in drugovi, družba z o. z. v Mariboru. 18518

Gnoj se proda

na Rimski cesti št. 5. 19040

Kupim

Večjo količino desk za izdelovanje zabojev, 18, 18, 24 in 36 mm, orke in široko blago, k u p i n i. — Ponudbe pod šifro «Takoaj» na potrdilico «Jutra» v Mariboru. 19167

Jesenov les

sedanje sečnje, 3-4 vagonov, od 20 cm in od 3 m naprej, se kupi proti takojšnji dobavi. — Hravost resan les od 3-10 m, od 45-120 mm, dva vagona, se takoj kupi. — Isetom se kupi bukov okrogel les od 25 cm naprej Najbolje ponudbe pod «Najna dobava» na potrdilico «Jutra» v Mariboru. 19166

Kuhniško kredenco

dobro ohranjeno, se kupi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 9276. 19058

Moško kolo

nov, se zamenja za manufakturno blago. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Zamenjava 9535». 19042

Moško kolo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Moško kolo» 19055

Hišo

popolnoma novo, s 5 sobami, kuhinjo, shrambo in 2 vrstama v hišni Ljubljani na lepem kraju, predim. Cena in plačilni pogoji se lo. ugodni. Gotovina je potrebno 15.000 Din. Naslov pove uprava «Jutra» 19014

Hišo

brez strank, skoraj nove, cene prodam. V hiši sta 2 sobi, kuhinja, drvarnica, vrt, nov voznjak in električna razsvetljava. Naslov se pošlje v trgovini g. K. e g a v v Dravljah pri Ljubljani. 18661

Trgovina

z manufakturno na zelo prometni točki v Ljubljani, se radi družinskih razmer le resnemu kupcu proda. Depozit na upravo «Jutra» pod «Ugodni pogoji». 19181

Družabnik

strokovnjak, v vsebo ustanovitve razpoložljive, se sprejme s primeram kapitalom. — Na razpolago je krasen lokal v sredini mesta. Naslov v upravi Jutra. 18459

5-10.000 Din

posojim, ostr. investiram za stanovanje ali plačam naprej. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Dom 9208». 19038

Dijakinje

se sprejmejo na dobro domačo branjo in stanovanje. Naslov pove uprava «Jutra» 19078

Stanovanje

z brano ali samo z najtrkom 180 m za gimnazij, dijaka (drugolokal). — Ponudbe pod «Dijaka» na upr. «Jutra». 19048

2 elegantni sobi

s souporabo kuhinje, v centru mesta, odda H. Privlek, Ljubljana, Soška ulica 5. 19053

Stanovanja!

Kjer ima neodgovarjajoče stanovanje, v stari hiši, in bi hotel odkupiti boljega, neplačel centra z 2 ali 3 sobami in priključni v svojo last in posest, z zneskom 20-35.000 Din, naj pošlje svoj naslov upravi «Jutra» pod šifro «Posetnik stanovanja». 19050

Opremljeno sobo

z elektr. razsvetlavo, v sredini mesta, se odda samo boljši solitni gospodini. Ogleda se lahko samo od 4.-7. ure svečlo «Jutra» Naslov pove uprava «Jutra» 19248

Starejši gospod

dobro sitiran samer, išče lepo prazno sobo, še mogoče tudi s starišim. Dobro situirani gospodini ali vdovi brez otrok. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Tajnost 1870». 19053

Alaska

dobro ohranjen, s 50 ploščami s poljudnim glasom se ugodno proda, olinoma zamenja z manufakturnim blagom. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Gramofon». 19042

Gramofon

dobro ohranjen, s 50 ploščami s poljudnim glasom se ugodno proda, olinoma zamenja z manufakturnim blagom. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Gramofon». 19042

Zivali

Kdo je našel izgubljeno svetlojavo pesel s kratkim repom, ovratnikom in ljubljansko znamko, naj javi na naslov: Weber, Ljubljana, Prečna ulica št. 8. 19056

Podnart!!!

Kdo je našel izgubljeno svetlojavo pesel s kratkim repom, ovratnikom in ljubljansko znamko, naj javi na naslov: Weber, Ljubljana, Prečna ulica št. 8. 19056

Izgubljeno

Kdo je našel izgubljeno svetlojavo pesel s kratkim repom, ovratnikom in ljubljansko znamko, naj javi na naslov: Weber, Ljubljana, Prečna ulica št. 8. 19056

Ziat uhan

se je izgubil v Modnem pri kopaču. Najtištel, se naproga, da ga odda proti nagradi v upravi «Jutra». 19059

Moško kolo

nov «Waffenrad», zamenjam za manufakturno blago. Depoze na upravo «Jutra» pod «Zamenjava». 19062

Opremljeno sobo

s poselnim vhodom in vso oprebo, 180cm. — Ponudbe pod «Carinik» na upravo «Jutra». 19057

Sobico

opremljeno, 180 cm, uradnik. Ponudbe z navodno ceno pod «Stalen 9534» na upr. «Jutra». 19051

Poročiti se želi

trg. izobražen moč, najlepši let in srtav, z gospodično ali vdovo s premoženjem. Dams, ki imajo lastno hišo, trgovino ali gostilno, imajo prednost. Dopise na upravo «Jutra» pod šifro «Sročta te čaka». 19049

Podnart!!!

Kdo je našel izgubljeno svetlojavo pesel s kratkim repom, ovratnikom in ljubljansko znamko, naj javi na naslov: Weber, Ljubljana, Prečna ulica št. 8. 19056

Ziat uhan

se je izgubil v Modnem pri kopaču. Najtištel, se naproga, da ga odda proti nagradi v upravi «Jutra». 19059

Moško kolo

nov «Waffenrad», zamenjam za manufakturno blago. Depoze na upravo «Jutra» pod «Zamenjava». 19062

Moško kolo

dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Moško kolo» 19055

Moško kolo

nov, se zamenja za manufakturno blago. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Zamenjava 9535». 19042

Dostojevski

„Besni“ Broš. Din 40, vezana Din 52 brez poštnine. Roman v treh delih, preložil Vladimir Levstik se dobi v knjigarni „Tiskovne zadruga“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54. (Nasproti glavne pošte.)

Originalne (prave) potrebščine

(fixat, preservat) za „Opalograph“ kakor tudi kompletne aparate dobite samo pri L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 61. Telefon št. 980.

Darujmo za sokolski Tabor!

Ljudske knjižnice

opozarjamo na najnovejše zvezke zbirke „Prosveti in zabavi“:

Puškin - Prijatelj, Kapetanova hči. Povest. Broš. 24 Din, vez. 29 Din, po pošti 1-25 Din več.

Budal Andrej, Križev pot Petra Kupljenika. Povest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1-25 Din več.

Kernik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. 22 Din, vez. 27 Din, po pošti 1-25 Din več.

Kernik Janko, Agitator. Roman. Broš. 18 Din, vez. 23 Din, po pošti 1-25 Din več.

Zeyer - Bradac, Tri legende o razpelu. Vez 20 Din, po pošti 1-25 Din več.

Originalne (prave) potrebščine

(fixat, preservat) za „Opalograph“ kakor tudi kompletne aparate dobite samo pri L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 61. Telefon št. 980.

Darujmo za sokolski Tabor!

Ljudske knjižnice

opozarjamo na najnovejše zvezke zbirke „Prosveti in zabavi“:

Puškin - Prijatelj, Kapetanova hči. Povest. Broš. 24 Din, vez. 29 Din, po pošti 1-25 Din več.

Budal Andrej, Križev pot Petra Kupljenika. Povest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1-25 Din več.

Kernik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. 22 Din, vez. 27 Din, po pošti 1-25 Din več.

Kernik Janko, Agitator. Roman. Broš. 18 Din, vez. 23 Din, po pošti 1-25 Din več.

Zeyer - Bradac, Tri legende o razpelu. Vez 20 Din, po pošti 1-25 Din več.

Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Prešernova ulica 54.

Originalne (prave) potrebščine

(fixat, preservat) za „Opalograph“ kakor tudi kompletne aparate dobite samo pri L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 61. Telefon št. 980.

Darujmo za sokolski Tabor!

Ljudske knjižnice

opozarjamo na najnovejše zvezke zbirke „Prosveti in zabavi“:

Puškin - Prijatelj, Kapetanova hči. Povest. Broš. 24 Din, vez. 29 Din, po pošti 1-25 Din več.

Budal Andrej, Križev pot Petra Kupljenika. Povest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1-

Joseph Delteil:

Petero čutov

Roman

25. maja so se nekateri evropski narodi zgenili. Znamenje je dala Španija, dežela, ki slovi na daleč po svojem misticizmu. Kralj Alfonz XIII. se je z vsem dvorom in 20.000 Madridčani podal v Bilbao, da se vkrcva. Papež je z balkona sv. Petra delil romarjem svoj apostolski blagoslov.

Ze se je okoli Bilbao zbirala nepregledna množica. Romarji iz Navarre so si postavili šotorišča na saracenskih poljanah. Može rjavolasi in zelenopolti, vročekrvni in srepi korakajo monotono ob strani poti. Hranijo se z ovčjim lojem in s čebelnim satovjem. Smrde že od daleč. Ženske so lepe in mršave. Prelestna so njih nežna meča. Oblečene so v kričež živobarven bombaž. Pobožnost jim je le sredstvo za ljubimkanje in koketiranje. Oči jim gore, da se trava vnema.

Prišle so trope pirenejskih gorjancev z bereti do ušes in velikanskimi brki. Hodili so počasi, ceremonijalno in nosili svoje žene na ramenih. Peli so neke nadvse otožne popevke, polne obupa in hlada.

Za njimi so prišle mule, otovorjene z ovcami, in rjavi medvedi so vlekli dvokolesne s plahto pokrite vozičke medu. Njim na čelu so korakali starci, opiraje se na dolge popotne palice, s katerimi so poveljevali. Potem so se vrstili razcapani bosopeti razgaljeni otroci z obrazi, okroglimi kakor luna. V rokah so držali uzde častitljivih mul in poskočno so jo cvrli nalik sinovom konkvista-dorjev preko rženih polj.

Po kratkem presledku so se pojavili seljaki iz Huesce, obloženi z leščniki in s kostanjem, v škrlat odeti meščani iz Pampelune, Galicijani v papirnatih opankah, črnožolti Aragonce, ljudje iz Valladolida in Salamanke, prebivalci Cáceresa, pokriti s slamniki, deželani iz Manche, ki se hranijo z gomoljko in s postrvni, vino-ljubni Murcijani, Granadčani in Sevilci ter sočni, vitki in stasiti hribovci z Univerzalskih gora.

Polovica romarjev je obležala na cesti. Ponajveč so pocepali slabotni mladeniči in bujno razvite ženske. Siere in olivni logi so bili posejani z mrtvimi trupli. Trope jastrebov in psov so se zbirale okoli smrdljivih mrtvakov ter se požrešno basale z okuženim, strupenim mesom.

Vse te množice so se vkrcvale v Bilbao v šalupe, jadrnice in tovorne ladje. Krvavo je žarelo sonce, ko so drveli na krov — nekatere ni strpelo: skočili so v vodo, da plavaje prehitte druge — može z deco na plečih, žene pa so si z nohti in glavniki utirale pot. Vedeli so vsi, da bivanje na ledenih klečeh ne bo kratkotrajno: zato so si vzeli seboj kožuhov, zalag masti, konzerv in olja, sani in harpun. Prizor je bil bogme nenavaden: ti nesrečniki so plavali v potu svojega obraza, da so jim pljuča gorela, in se potapljali pod težo volnenih odev, kožuhov in usnjenih plaščev — solnce pa je žgalo kakor v najhujšem poletju.

Lahi so se vkrcali v Genovi. Vsaka provinca, sleherni naselbina je poslala svoj kontinent. Mussolini sam, z dekoriranim trebuhom in tirolskim klobukom je nalik Viljemu Apolinariju predsedoval vkrcanju. Kmetje iz Kalabrije, ovalnih lic kakor pastile, so šotorili posred riževih polj. Milanezi, nežni kot mali kruhek, in sonorni Mantuanci, ljubki Ferrarci in še ljubkejši Padovanci, Benečani in Apulci, Napolitanci in Toskanci, vsi so se stekali v Genovo, kjer je bila usidrana vesoljna italijanska mornarica. Seljaki iz Romagne, nevajeni pomorskih običajev, so nanosili svojo prtljago v kabine prvega razreda, sami pa so posedli po mostiču. Rečani, mrtvaško glavo na čepicah in smrt v srcu, so pod vodstvom d'Annunzija zasedli trg Belvedere. Prišli so Sicilijanci, drobni in polni, Rimljani s svetinjicami in poželjivo-uljudni Fiorentinci. Tisti, ki so imeli prednost, so se ušatorili na nabrežjih in po dokih. Piemontezci so si celo izkopalni luknje v premogovnih skladiščih ter si tam priredili zavetišča, hodnike in dvorane; imeli so v premožu pravcate naselbine. Fiorentinci so vzeli seboj slike iz Uficij. Prišedši v Genovo, so uvideli, da jih ne bodo mogli spraviti na ladje. Zato so sklenili, da jih uničijo. Nekega večera so zanetili v pristanišču kres in v zvoku vijolin so med plačem umetnikov in ihtenjem žensk slavnostno zažgal hkrati celo galerijo Uficij — baš ko se je zasvetila večernica in so se jeli na obali drug za drugim užigati svetilniki.

Balkanski narodi so se zbirali v Solunu. Mračni, bradati Bolgari so se pripeljali prvi v tovornih vozovih. Za njimi so prišli vodeno-oki Rumuni, svilenosrajčni Besarabci in mehkužni prebivalci Peatre in Botosane. Srbi so dohajali peš v skupinah z ikonami na plečih, žene pa na oslicah. Nekateri so izgledali kot vojvode, drugi so igrali na balalajke. Kot terracotta ožgani Macedonci in liki marmor blesteči Albanci so se pomikali ob Vardarju navzdol. In Grki, klasično lepi kakor pred veki in mehkužni bolj kot kdaj, so dohajali iz Patrasa in Hermoupolis, majhni kot smokve, požrešni kot ščuke. Vsi so se hiteli vkrcavat na troveslače in na ladje, otovorjene z žitom.

Tretji dan je oddelek Hrvatov z naskokom zavzel parnik «Kantarido» na katerem so se že naselili Transsilvanci. Od kuge zdecimirani Hrvati so umirajoč od lakote kot blazni planili na krov. Visoki širokoprsni in mišičasti može, močni kot vragi, so plezali na «Kantarido» ter si z zobmi in nohti delali pot pred seboj. Prevračali so Transsilvance in jih davili, otroke so pometali v spodnje ladijske prostore, žene pa čez krov; potem so porazili vrvi, naložili premoaga pod kotle in slavnostno odpluli z okrvavljeno ladjo na široko morje.

Slovani so se stekali v Arhangelsk, Germani pa v Hamburg. V Arhangelsku je mrzolelo ljudstva z Ledenege morja in Donskih kozakov. Vmes so bili katoliški Poljaki, seboj so imeli cele tovore kipov in podob Marije device, baltskosrčni Rusini, žaltavotolščni Finci, Ukrajinci v ječmenčkastih telovnikih in polnokrvni kazanski meščani. Trockij je bil podlegel že prve dni, ko se je kuga pojavila. Ljudski komisarji so se trumoma izpreobračeli k popovstvu. Nekateri veliki knezi, ki jim je petletna ječa izbila ošabnost, so se

plašljivo postavili mužikom na čelo. Mongoli v usnjenih kožuhih so prihajali v kohortah. Ceste v Aziji, zasmrjene z okuženimi trupli, so bile natrpane s Kitajčki in z romarji z Daljnega Vzhoda. Dični a ušivi bradati Perzijci so cepali v blato. Indijci so brez predpasnikov popolnoma nagi ležali mrtvi ob poti. Veliki tibetanski Lama je dospel 29. maja ob 18. uri.

V Hamburgu so se zbirala germanska plemena. Povsodi, na bregovih Lanne, Eme, Labe, Wesre, Spreve, Odre, Warthe, Rege, Visle, vsepovsod so se plavalose Brandenburžanke, Saksonke, Porenke, Prusinje in Palatinke že v ranem jutru vkrcale v živo poslikane šarene pinase... Oblekle so si najlepšo belo obleko, in vse čolne so ozaljšale s kozjimi parkelji. S sladkobnih rdečeličnih obrazov jim odseva otožen nasmešek. V njihovih dušah vlada zmeda: veselje nad potovanjem je pomešano s trpkjo slutnjo pretečih nevarnosti. Vse neštivilne pinase plavajo v dolgih sklenjenih vrstah druga za drugo. Počasni plavajo, jedva slišno, in celo Nemčijo prevzema ob njih pogledu globoko žalost. Na vseh čolnih zibljajo polnolična sedem do desetletna dekletca od Doroteje do Karoline svoje belo oblečene punčke. Cela Nemčija plava na morje.

V vseh pristaniščih na svetu se je človeštvo pripravljalo na potovanje...

IV. Pariz.

13. maja so Parižani pobrali šila in kopita in se vkrcali na potovanje proti severnemu tečaju.

Masiljčani, Rochelci in Malojci so jo ubrali že prej. 10. maja je vlada izdala naredbo, s katero je rekvirirala vsa pomorska in rečna prevozna sredstva. Eleonora je zbrala na Seini ogromno flotiljo ladij vseh tipov, nove in stare. Vlado, bolnice, Pasteurjev inštitut, Medicinsko akademijo, Muzeje so brižno naložili v najboljše pinase in najudobnejše vlačilce. Ostalo ljudstvo se je moralo zadovoljiti z drobtinicami.

Eleonora je bila osebnost navzoča pri prenosu Pasteurjevega inštituta, ministrski podpredsednik Elie-Elie pa se je pobrigal za armado in za Narodno banko. Zdaj je nadzirala razkladanje muzejskih zbirk. Delavci, blede kot koleraba, so raztreseni zabijali zaboje. Pomagači v raševinastih predpasnikih so urejevali fijeole in zlagali instrumente v kovčge iz hrastovine, ki so bili zaznamovani s črko M.

Pred okrašenim peronom je v Rastlinskem vrtu čakalo dvanajst taksijev ter dvanajst zabuhlih majordomov z nogu na kolesu.

Eleonora je zavezavala mal kovčeg iz svinjskega usnja z jermenom iz kravetine. Nedaleč od nje je v oddelku za zveri tulila goneča se levinja. Kovčeg je bil poln mikrobnih tub, banan in ljubavnih pisem. Eleonora ga je zaklenila.

Sedla je na zaboj. Bila je trudna. Brezizrazno se je zazrla v Gasparda. Visokorasli mladenič, ogrnjen z neprodušnim plaščem, je z močnimi svojimi rokami zavijal in polagal v zaboje retorte, mikroskope in ekostja.

Zahvala.

Za vse pismene in dejanske dokaze prijateljstva ob priliki njune zlate poroke se vsakemu posebej in vsem skupaj kar najprejše zahvaljujeta
Josip in Marija Moll.
Trbovlje, dne 12. avgusta 1925.

Pomočnik špecerijske stroke,

mład, samski, agilen, trezen, prikljupljiv, so sprejme kot pošnik-začetnik za vso Gorenjsko. Ti kraji mu morajo biti znani. — Reflektira se na prvovrstno moč z dobrimi referencami. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Pošnik 75“.

Zenini in neveste!

Ne pozabite pri nabavi pohištva na
tovarno Franjo Vehovar,
CELJE

katera vam dobavi vso opremo od navadne do najfinejše umetne izdelave, po najmodernejših vzorcih iz domačega in po želji inozemskega lesa. Izvršujejo se tudi trgovske in pisarniške opreme, kakor tudi portali in vsa stavbena dela. **Gene brezkonkurenčne!** Izvršitev naročil točna, za solidno delo se jamči.

Hotel „Jugoslavija“

Krk, otok Krk
lega z krasnim razgledom na morje. Pensija (hrana in postelja) dnevno Din 50.
Vse informacije daje:
lastnik Vid Festini, Krk, otok Krk.

Bencin - avto olje

vedno na razpolago vsem mimoidočim avtomobilom in motociklom po najnižji ceni. — Prodajam in kupujem vsakovrstne vrče ter kumno.

Ljudevit Srnc, Kranj.

Naprodaj je več stavbišč

v izmeri 340 do 955 m² v bližini hiše južne železnice na Dunajski cesti. Lepa lega z razgledom na planine; stavbišča so oddaljena 70 m od Dunajske ceste, suha in peščena, kar poceni zidavo. V neposredni bližini vodovod, in elektrika. Svet za ceste je že odračunan. Cene po dogovoru. 4235.
Pojasnila daje: I. M. Škofja ulica 9 I. nadstropje desno.

Zanimive

športne momente

Zahtevajte Agfa-poučno knjigo A 6 v hrvatskem ali nemškem jeziku z mnogimi dobrimi navodili. Dobiti jo je v vsaki fotografivni ali protivoščiljivni znanstveni pri generalnem zastopstvu VILJEM BRAUNS v CELJU. — Katalog in prospekt brezplačen. —

Samo Din 6 —

morete pridržati na sliki. S tem ne povečate sam veselja do Vasega športa in stvorite krasne spomine, temveč pritežite stvarni material vsakemu ljubitelju športa. Uporabljajte pa za slikanje prvo vrstni material.

Agfa Rollfilm-i in Filmpack-i

so zelo občutljivi za svetlobo, enostavni za razvijanje, vložljivi pri dnevnih svetlobi in vedno brez pripravljeni za slikanje.

Action-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation

Foto-oddelek

Berlin SO 36

Kopalna sezija!

Kopalni čevlji Din 29.-d. kopalni tricot od Din 55.-d. kop. tricot s krilom od Din 115.-

Kopalni plašči za gospode, dame in otroke, najnovjši vzorec.

Najnižje cene! Vse kopalne potrebine! Predno kupite, oglejte si zalogo pri

A. Sinkovec nasl. K. Soss LJUBLJANA.

ZAHVALA.

Ob prebrdki izgubi našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, deda, tasta itd., gospoda

Ivana Bedenka

nam je došlo toliko odkritih izrazov sočutja in tolažbe, da nam je nemogoče se vsakemu posebej dostojno zahvaliti.

Zato si dovoljujemo tem potom izreči najtoplejšo zahvalo vsem, ki so blagemu pokojniku lajšali zadnje ure trpljenja, zlasti preč. gosp. dekanu A. Koblarju ter okrožnemu zdravniku gosp. drju. E. Globočniku, vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje, vsem, ki so darovali krasne vence in cvetje, in vsem, ki so ga v tako lepem številu spremili k zadnjemu počitku, kar nam je kolikor toliko v uteho.

V Kranju, Ljubljani, Mariboru, dne 12. avgusta 1925.

Zalujoče rodbine:

Bedenkova, Pirnatova, Kovačičeva in Urbasova.

OBLEKE

a gospode iz covercota, kamgarna, angleškega in češkega sukna so vavkar dospelje iz naše tovarne, ter jih dobite že od 550 Din naprej v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 (nasproti dramskega gledališča).

Kdor se hoče res poceni in dobro obleči, naj poseti našo nadrobno trgovino. Konfekcijska tovarna Fran Berenda & Cie. Ljubljana.

Iščemo reprezentančni lokal

v Stritarjevi, Prešernovi ali Selenburgovi ulici. Osebi, ki nam ta lokal odstopi ali naide, event. poverimo tudi vodstvo podružnice. Ponudbe je nasloviti na „Bata“ cipele i kože Beograd. 4293-a

„Jutrov“ roman LUCIFER

kateroga skorinskog narjeta vsehina, prepletena s fantastičnimi zapletjaji od začeta do konca, ki izoblikuje navdušenemu čitatelju s interesantnim razmišljanjem vsak hip presenečenja, ki mu še sledi razočaranje in konsternacija in soper presenečenje tako, da so čitatelji ostrpno pričakovali vsako naslednjevo romana. Je hvala in se do biva pri upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.

Boj zabavati Vas ne nore nobena knjiga! Verzana stane . . . . 85 Din Broširana pa . . . . 45 Din

Priporočamo knjigo:

Stojanović A., Kumanovska bitka.

Popis bitke in njen pomen z dvema zemljevidoma. Knjiga velja s poštnino vred Din 31.— ter se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Prešernova ulica 54

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Potrtega srca in v najgloblji tugi javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče, stari oče, tast, svak in stric, gospod

Alojzij Korsika

umetni in trgovski vrtnar, posestnik, častni član Pokrajinske zadruge trgovskih vrtnarjev, Društva hišnih posestnikov itd.

v četrtak, dne 13. t. m. ob 12. uri, po kratki, a vendar mukopolni boleznii v 79. letu starosti, previden s tolažili sv. vere boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, 15. avgusta ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Bliweisova cesta št. 3, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položijo zemeljski ostanke v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadužice se bodo služile v raznih cerkvah.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 13. avgusta 1925.

Marija Korsika roj. Pok, soproga

Hana Korsika poroč. Primožič, hči — Franja Korsika roj. Bolte, sinaha — Franc Primožič, zet — Ivan, Helena, Franc, Alojzij Primožič, Vilmo, Emica, Lojze Korsika, vnuki —

Rodbine: Pok, Novotny, Silene, Bolte.